നിരാകരണപത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

വികാസ് കിഷൻറാവു ഗവാലി

vs.

മഹാരാഷ്ട്ര സംസ്ഥാനവും മറ്റുള്ളവരും

(2019-ലെ റിട്ട് പെറ്റീഷൻ (സിവിൽ) നമ്പർ 980)

2021 മാർച്ച് 04

[ജസ്റ്റിസ് എ.എം ഖാൻവിൽക്കർ, ജസ്റ്റിസ് ഇന്ദു മൽഹോത്ര & ജസ്റ്റിസ് അജയ് റസ്തോഗി]

1961-ലെ മഹാരാഷ്ട്ര ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളെയും പഞ്ചായത്ത് സമിതികളെയും സംബന്ധിച്ച നിയമം, - വകുപ്പ് 12(2)(സി) – ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന - 14, 16, 243-ഡി, 243-ടി എന്നീ അനുച്ഛേദങ്ങൾ - തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ സംവരണം - 1961-ലെ മഹാരാഷ്ട്ര ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളെയും പഞ്ചായത്ത് സമിതികളെയും സംബന്ധിച്ച നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(2)(സി) ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 243-ഡി , 243-ടി , കൂടാതെ അനുച്ഛേദം 14, 16 എന്നിവയ്ക്ക് വിരുദ്ധമാണെന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കണമെന്ന് ഹർജിക്കാർ ആവശ്യപ്പെട്ടു - കൂടാതെ, സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ പുറപ്പെടുവിച്ച 27.07.2018, 14.02.2020 എന്നീ തീയതികളിലെ വിജ്ഞാപനങ്ങളുടെ

സാധുത ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്, ഇത് ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും പഞ്ചായത്ത് സമിതികളിലും 50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ സംവരണം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്ന - 1961-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12-ലെ വ്യവസ്ഥ, പിന്നാക്ക വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട പൗരന്മാർക്ക് ബന്ധപ്പെട്ട ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും പഞ്ചായത്ത് സമിതികളിലും 27 ശതമാനം സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യാൻ എതിർകക്ഷികളെ പ്രാപ്തരാക്കുന്ന -1961-ലെ നിയമം അനുവദിക്കുന്ന പരിധി വരെ മറ്റ് പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് (OBCs) സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യുന്നത് നിയമപരമായി സാധുവാണെന്ന് എതിർകക്ഷിയായ സംസ്ഥാനം വാദിച്ചു. - വിധിച്ചു: കെ. കൃഷ്ണ മൂർത്തി എന്ന കേസിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായ പ്രകാരം, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഒബിസിക്ക് സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യുന്നതിനുമുമ്പ് സംസ്ഥാനം മൂന്ന് വ്യവസ്ഥകൾ/പരിശോധനകൾ പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്: 1) പിന്നാക്കവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവത്തെയും പ്രത്യാഘാതങ്ങളെയും കുറിച്ച് സമകാലികവും കർശനവുമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്താൻ സംസ്ഥാനത്തിനുള്ളിൽ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഒരു പ്രത്യേക കമ്മീഷൻ സ്ഥാപിക്കുക; 2) ഓരോ തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിലും സംവരണം ചെയ്യേണ്ട സീറ്റുകളുടെ അനുപാതം കമ്മീഷന്റെ ശിപാർശകളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ വ്യക്തമാക്കുക, ഇത് അനുവദനീയമായ പരിധി കവിയുന്നില്ലെന്നും അമിതമാകുന്നില്ലെന്നും ഉറപ്പാക്കുക.; 3) ഏതൊരു സാഹചര്യത്തിലും അത്തരം സംവരണം പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗം/ഒബിസി എന്നിവയ്ക്ക് ഒരുമിച്ചുള്ള ആകെ സീറ്റുകളുടെ 50 ശതമാനത്തിൽ കവിയരുത് - ഈ മൂന്ന് വ്യവസ്ഥകളും സംസ്ഥാനം പാലിച്ചിട്ടില്ല - 1994-ൽ കൂട്ടിച്ചേർത്ത 1961-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(2)(സി)-യെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, ആ വ്യവസ്ഥയുടെ വ്യക്തമായ ഭാഷ സംസ്ഥാനത്തുടനീളമുള്ള ആകെ സീറ്റുകളുടെ 27 ശതമാനം ഒബിസിക്കാർക്കായി സംവരണം ചെയ്യേണ്ടതുണ്ടെന്ന്

ഒരു ഏകീകൃതവും കർക്കശവുമായ ധാരണ നൽകുന്നു - ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, അത്തരമൊരു കർശനമായ വ്യവസ്ഥ നിലനിൽക്കില്ല, മാത്രമല്ല സംസ്ഥാനത്തിലെ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും ഇത് ഒരേപോലെ ബാധകമാകില്ല - വകുപ്പ് 12(2)(സി)-ലെ വ്യവസ്ഥയെ അതിന്റെ അർത്ഥം ചുരുക്കി വായിച്ചാൽ മാത്രമേ നിലനിർത്താൻ കഴിയൂ. - വകുപ്പ് 12(2)(സി)-ൽ 27 ശതമാനത്തിന് മുൻപിലുള്ള "ആയിരിക്കണം" എന്ന പദം "ആകാം" എന്ന് വ്യാഖ്യാനിക്കണം, അതായത് ഒബിസിക്ക് സംവരണം 27 ശതമാനം വരെയാകാം, പക്ഷേ ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് പ്രഖ്യാപിച്ചതുപോലെ, പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗം/ഒബിസി എന്നിവയ്ക്ക് ഒരുമിച്ചുള്ള 50 ശതമാനം എന്ന മൊത്തം പരിധിക്ക് വിധേയമായിരിക്കും - നിലവിലെ കേസിൽ, പിന്നാക്കവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവത്തെയും പ്രത്യാഘാതങ്ങളെയും കുറിച്ച് ഒരു പ്രത്യേക കമ്മീഷൻ വഴി സമകാലികവും കർശനവുമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം സംസ്ഥാനം നടത്തിയിട്ടില്ല, അതിനാൽ, 1994-ൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വന്ന വകുപ്പ് 12(2)(സി)-യെ ആശ്രയിക്കാൻ സംസ്ഥാനത്തിന് സാധിക്കില്ല - ആ വ്യവസ്ഥ ഒരു അധികാരം നൽകുന്ന വ്യവസ്ഥയാണ്, ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് നിർദ്ദേശിച്ച മൂന്ന് വ്യവസ്ഥകൾ പാലിക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ അത് പ്രവർത്തനക്ഷമമാകൂ - അതിനാൽ, ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്ത് സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ പുറത്തിറക്കിയ ആരോപണവിധേയമായ വിജ്ഞാപനങ്ങൾ, അടിസ്ഥാനപരമായ അധികാരപരിധിയിലെ പിഴവുകൾ കാരണം അസാധുവാണ്- അതുകൊണ്ട്,ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സംവരണം നൽകുന്നിടത്തോളം ആരോപണവിധേയമായ ഈ വിജ്ഞാപനങ്ങൾ അസാധുവും നിയമപരമായ അധികാരമില്ലാത്തതുമാണ്.

റിട്ട് ഹർജികൾ തീർപ്പാക്കിക്കൊണ്ട്, കോടതി

വിധിച്ചു: 1. *കെ.കൃഷ്ണമൂർത്തി* എന്ന കേസിലെ വിധിന്യായത്തിന്റെ വിശദീകരണം സൂക്ഷ്മമായി വായിക്കുമ്പോൾ, പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്കുള്ള സംവരണം സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾ വഴി നൽകുന്ന ഒരു "നിയമപരമായ" വ്യവസ്ഥ മാത്രമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാം, അതേസമയം പട്ടികജാതിക്കാർക്കും, പട്ടികവർഗക്കാർക്കും ഉള്ള സംവരണം ജനസംഖ്യാനുപാതികമായി ബന്ധിപ്പിച്ച ഒരു "ഭരണഘടനാപരമായ" സംവരണമാണ്. പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സീറ്റ് സംവരണം ചെയ്യുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾ ഒരു കാര്യം ഉറപ്പാക്കണം: പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗം, പിന്നാക്ക വിഭാഗം എന്നിവർക്ക് ഒരുമിച്ച് നൽകുന്ന മൊത്തം ലംബമായ സംവരണം ഒരു കാരണവശാലും ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ സീറ്റുകളുടെ 50 ശതമാനത്തിൽ കവിയാൻ പാടില്ല. ഒരു തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ പട്ടികജാതിക്കാർക്കും പട്ടികവർഗക്കാർക്കും നൽകിയിട്ടുള്ള ഭരണഘടനാപരമായ സംവരണം ആകെ സീറ്റുകളുടെ 50 ശതമാനം പൂർണ്ണമായി ഉപയോഗിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ചില പട്ടികവർഗ മേഖലകളിൽ അത് 50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ ആണെങ്കിൽ, അത്തരം തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് കൂടുതൽ സംവരണം നൽകുന്ന ചോദ്യം തന്നെ ഉദിക്കുന്നില്ല. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്കുള്ള സംവരണത്തിന്റെ അളവ് ഓരോ തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിനും അനുസരിച്ചായിരിക്കണം. പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗം, പിന്നാക്ക വിഭാഗം എന്നിവർക്ക് ഒരുമിച്ച് നൽകുന്ന ലംബമായ സംവരണം മൊത്തം 50 ശതമാനം എന്ന സംഖ്യാപരമായ പരിധി കവിയുന്നില്ലെന്ന് ഇത് ഉറപ്പാക്കണം.[ഖണ്ഡിക 7] [187-എ-ഡി]

2. ഈ അലംഘനീയമായ സംഖ്യാപരമായ പരിധിക്ക് പുറമേ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യുന്നതിന് മുൻപ് സംസ്ഥാന അധികാരികൾ മറ്റ് മുൻവ്യവസ്ഥകളും പാലിക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥരാണ്. ഇതിനായി രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സ്വതന്ത്ര പ്രത്യേക കമ്മീഷൻ വഴി ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പിന്നോക്കാവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവത്തെയും പ്രത്യാഘാതങ്ങളെയും കുറിച്ച് സമകാലികവും കർശനവുമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്തി സംവരണത്തിനുള്ള പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളെ തിരിച്ചറിയാൻ സഹായിക്കുന്ന മതിയായ വിവരങ്ങളോ രേഖകളോ ശേഖരിക്കുക എന്നതാണ് ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട വ്യവസ്ഥ. അതുകൊണ്ട്, ഒരു അന്വേഷണവും നടത്താതെ സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾക്ക് സംസ്ഥാനത്തുടനീളം പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് ഒരേപോലെയുള്ള കർശനമായ സംവരണ ശതമാനം അടിച്ചേൽപിക്കാൻ കഴിയില്ല. കൂടാതെ, ഇത് ഒരു സ്ഥിരമായ ക്രമീകരണമായിരിക്കരുത്. അമിതമായ സംവരണം ഒഴിവാക്കാൻ ഇത് കാലാകാലങ്ങളിൽ അവലോകനം ചെയ്യണം (ഈ ആശയം ആപേക്ഷികവും ചലനാത്മകവുമാണ്). കൂടാതെ, ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് നിർദ്ദേശിച്ചതുപോലെ, ഈ നയം അനുപാതത്തിലും 50 ശതമാനം പരിധിക്കുള്ളിലും ആയിരിക്കണം. [ഖണ്ഡിക 8] [187-ഡി-ജി]

3. വാസ്തവത്തിൽ, 1994-ൽ ഭേദഗതിയിലൂടെ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള സംവരണം 27 ശതമാനമായി നിശ്ചയിച്ചത് എന്ത് അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് എന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഒരു വിവരവും ലഭ്യമല്ല. തീർച്ചയായും, 1994-ൽ ഭേദഗതി വരുത്തിയപ്പോൾ, *കെ. കൃഷ്ണ മൂർത്തി* എന്ന കേസിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള സംവരണ സീറ്റുകളുടെ പരിധി നിശ്ചയിക്കുന്നതിനുള്ള

മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളൊന്നും നിലവിലുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ, ആ വിധിന്യായത്തെ തുടർന്ന്, പിന്നോക്കാവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവത്തെയും പ്രത്യാഘാതങ്ങളെയും കുറിച്ച് സമകാലികവും കർശനവുമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്താൻ ഒരു പ്രത്യേക കമ്മീഷനെ സ്ഥാപിക്കാൻ സംസ്ഥാനം നിർബന്ധിതരായി. ആ കമ്മീഷന്റെ ശിപാർശകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ 1961-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(2)(സി) പോലുള്ള നിലവിലുള്ള നിയമപരമായ വ്യവസ്ഥകളിൽ ഭേദഗതി വരുത്തുന്നത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള തുടർനടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. അത്തരമൊരു പ്രത്യേക കമ്മീഷൻ ഇതുവരെ സ്ഥാപിച്ചതായി രേഖകളിൽ ഒന്നുമില്ല.[ഖണ്ഡിക 11] [188-ഡി-ജി]

4. അങ്ങനെയാണെങ്കിലും, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യുന്നതിനുമുമ്പ് സംസ്ഥാനം പാലിക്കേണ്ട മൂന്ന് വ്യവസ്ഥകൾ ഇതുവരെ പാലിച്ചിട്ടില്ല എന്നത് തർക്കരഹിതമാണ്. അവ ഇപ്രകാരമാണ് : (1) സംസ്ഥാനത്തിനകത്തെ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പിന്നോക്കാവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവത്തെയും പ്രത്യാഘാതങ്ങളെയും കുറിച്ച് സമകാലികവും കർശനവുമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്താൻ ഒരു പ്രത്യേക കമ്മീഷൻ സ്ഥാപിക്കുക; (2) കമ്മീഷന്റെ ശിപാർശകളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ, അമിത സംവരണം ഒഴിവാക്കി, ഓരോ തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിനും ആവശ്യമായ സംവരണ അനുപാതം വ്യക്തമാക്കുക; (3) ഒരു കാരണവശാലും അത്തരം സംവരണം പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ, പിന്നാക്ക വിഭാഗം എന്നിവർക്ക് ഒരുമിച്ച് നൽകുന്ന മൊത്തം സീറ്റുകളുടെ 50 ശതമാനത്തിൽ കവിയാൻ പാടില്ല. ഒരു തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സംവരണം നൽകുന്നതിനുള്ള സാധ്യത തിരഞ്ഞെടുപ്പ് പ്രഖ്യാപിക്കുമ്പോൾ (വിജ്ഞാപനം) ഉണ്ടാകാം. എങ്കിലും, മേൽപ്പറഞ്ഞ മുൻവ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ചാൽ മാത്രമേ അത് വിജ്ഞാപനം

ചെയ്യാൻ കഴിയൂ. കർശനമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്താൻ പ്രത്യേക കമ്മീഷനെ സ്ഥാപിക്കുക എന്ന ആദ്യപടി തന്നെ ഒരു മിഥ്യാബോധമായി തുടരുന്നു എന്നത് സമ്മതിക്കേണ്ടതാണ്. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, മേൽപ്പറഞ്ഞ മൂന്ന് വ്യവസ്ഥകളും പാലിക്കാതെ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്കുള്ള സംവരണത്തെ ന്യായീകരിക്കാൻ എതിർകക്ഷികൾക്ക് കഴിയില്ല.[ഖണ്ഡിക 12] [189-ബി-ഇ]

5. 1994-ൽ കൂട്ടിച്ചേർത്ത 1961-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(2)(സി)-യെ സംബന്ധിച്ച്, അതിന്റെ വ്യക്തമായ ഭാഷ, സംസ്ഥാനത്തുടനീളമുള്ള ആകെ സീറ്റുകളുടെ 27 ശതമാനം പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കായി ഏകീകൃതവും കർശനവുമായി നീക്കിവയ്ക്കേണ്ടതുണ്ടെന്ന് ഒരു ധാരണ നൽകുന്നു. ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, പ്രത്യേകിച്ചും സംസ്ഥാനത്തിലെ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും അത് ഏകീകൃതമായി ബാധകമാക്കുമ്പോൾ, അത്തരമൊരു കർശനമായ വ്യവസ്ഥ നിലനിർത്താൻ കഴിയില്ല, പകരം, ഓരോ തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിനും ആവശ്യമായ സംവരണത്തിന്റെ അളവ് തിരിച്ചറിയാൻ സമകാലികമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്തണം.[ഖണ്ഡിക 13] [189-ഇ-എഫ്]

6. കോടതിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, വകുപ്പ് 12(2)(സി)-യെ പരിമിതമായ രീതിയിൽ വ്യാഖ്യാനിച്ചാൽ അതിന് ഇപ്പോഴും സാധുതയുണ്ടാകും. അതായത്, പട്ടികജാതിക്കാർ, പട്ടികവർഗക്കാർ, പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർ എന്നിവർക്ക് ഒരുമിച്ച് സംവരണം ചെയ്ത ആകെ സീറ്റുകൾ 50% കവിയുന്നില്ലെങ്കിൽ മാത്രമേ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സംവരണം നൽകാൻ കഴിയൂ എന്ന് ഇതിന് അർത്ഥം നൽകണം. ലളിതമായി പറഞ്ഞാൽ, വകുപ്പ് 12(2)(സി)-ലെ "27 ശതമാനം" എന്നതിന് മുൻപുള്ള "ആയിരിക്കണം" എന്ന വാക്ക് "ആകാം" എന്ന് വ്യാഖ്യാനിക്കണം. ഈ കോടതിയുടെ

ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് നിർദ്ദേശിച്ചതുപോലെ, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള സംവരണം 27% വരെയാകാം, പക്ഷേ പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾ എന്നിവർക്ക് ഒരുമിച്ച് നൽകുന്ന മൊത്തം 50% എന്ന പരിധിക്കുള്ളിൽത്തന്നെയായിരിക്കണം. ഈ രീതിയിൽ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിലൂടെ, വകുപ്പ് 12(2)(സി) നിലനിർത്താനും, അതേസമയം ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് പ്രഖ്യാപിച്ച നിയമം അതിന്റെ യഥാർത്ഥ അർത്ഥത്തിലും ലക്ഷ്യത്തിലും നടപ്പാക്കാനും കഴിയും.[ഖണ്ഡിക 14] [189-ജി -എച്ച് ; 190-എ -ബി]

7. ഇതുവരെ രേഖപ്പെടുത്തിയ തീരുമാനങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ (സംസ്ഥാനം ഇതിനായി സ്ഥാപിച്ച പ്രത്യേക കമ്മീഷൻ വഴി പിന്നോക്കാവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവത്തെയും പ്രത്യാഘാതങ്ങളെയും കുറിച്ച് ഒരു സമകാലികവും കർശനവുമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്തിയിട്ടില്ല), 1994-ൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വന്ന വകുപ്പ് 12(2)(സി)-യെ ആശ്രയിക്കാൻ സംസ്ഥാനത്തിന് കഴിയില്ല. നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, ആ വ്യവസ്ഥ അധികാരം നൽകുന്ന ഒരു വ്യവസ്ഥയാണ്, അത് ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് വ്യക്തമാക്കിയ മൂന്ന് വ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ചാൽ മാത്രമേ പ്രവർത്തനക്ഷമമാകൂ. തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യാനുള്ള അധികാരം വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു അനിവാര്യ ഘടകമാണത്. തീർച്ചയായും, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യാനുള്ള അധികാരം 1961-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(2)(സി)-ൽ നിന്നാണ് ഉത്ഭവിക്കുന്നത്, പക്ഷേ ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് വ്യക്തമാക്കിയ വ്യവസ്ഥകളും പരിമിതികളും അതിന് ബാധകമാണ്, അവ പാലിക്കാതെ അത് പ്രവർത്തനക്ഷമമാകില്ല.[ഖണ്ഡിക 17] [190-ജി -എച്ച് ; 191-എ -ബി]

8. അതിനാൽ, ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്ത് സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ പുറത്തിറക്കിയ ആരോപണവിധേയമായ വിജ്ഞാപനങ്ങൾ, അടിസ്ഥാനപരമായ അധികാരപരിധിയിലെ പിഴവുകൾ കാരണം അസാധുവാണ്. അതുകൊണ്ട്,ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സംവരണം നൽകുന്നിടത്തോളം ആരോപണവിധേയമായ ഈ വിജ്ഞാപനം(ങ്ങൾ) അസാധുവും നിയമപരമായ അധികാരമില്ലാത്തതുമാണ്.[ഖണ്ഡിക 18] [191-ബി-സി]

9. അതുകൊണ്ടുതന്നെ, ഈ കോടതിയിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് പ്രഖ്യാപിച്ച നിയമത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, പിന്നാക്ക വിഭാഗ സംവരണം ചെയ്ത സീറ്റുകൾക്ക് മാത്രമായി ഈ വിജ്ഞാപനങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നടന്ന തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ നിയമപരമായി അസാധുവാണ്, അവ തുടക്കം മുതൽക്കേ നിലവിലില്ലാത്തതായി കണക്കാക്കണം.[ഖണ്ഡിക 19] [191-സി-ഡി]

10. ചുരുക്കത്തിൽ, 1961-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(2)(സി) അധികാരം നൽകുന്ന ഒരു വ്യവസ്ഥയാണെന്നും, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കായി സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്തുകൊണ്ട് വിജ്ഞാപനം ചെയ്യുന്നതിന് മുൻപ് ഈ കോടതിയിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് വ്യക്തമാക്കിയ മൂന്ന് വ്യവസ്ഥകൾ പാലിക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ ഇത് ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയൂ എന്നും അതിന്റെ അർത്ഥം ചുരുക്കി കോടതി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു.കൂടാതെ, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കായി സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യുന്നിടത്തോളം ആരോപണവിധേയമായ ഈ വിജ്ഞാപനങ്ങൾ അസാധുവും നിയമപരമായി നിലവിലില്ലാത്തതുമാണെന്ന് പ്രസ്താവിച്ചുകൊണ്ട് കോടതി അവ റദ്ദാക്കുകയും അസാധുവാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതനുസരിച്ച്, ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സ്വീകരിച്ച

തുടർനടപടികളും റദ്ദാക്കപ്പെടുന്നു. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, ഈ റിട്ട് ഹർജികളുടെ അന്തിമ വിധിന്യായത്തിനു വിധേയമായിരുന്നതും സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ പുറപ്പെടുവിച്ച ബന്ധപ്പെട്ട തിരഞ്ഞെടുപ്പ് പരിപാടിയിൽ വിജ്ഞാപനം ചെയ്തതുമായ പിന്നാക്ക വിഭാഗ സ്ഥാനാർത്ഥികളുടെ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് ഫലങ്ങൾ നിയമപരമായി നിലവിലില്ലാത്തതായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെടുന്നു. ഈ പ്രഖ്യാപനം മൂലം ഉണ്ടായ സീറ്റുകളിലെ ഒഴിവുകൾ, ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ശേഷിക്കുന്ന കാലാവധിക്കായി പൊതു/ജനറൽ വിഭാഗം സ്ഥാനാർത്ഥികളെക്കൊണ്ട് നികത്തുന്നതിനായി സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ ഉടൻ തന്നെ വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിക്കണം.[ഖണ്ഡിക 25] [198-ഇ-ജി; 199-എ-ബി]

കെ. കൃഷ്ണമൂർത്തിയും (ഡോ.) മറ്റുള്ളവരും vs. ഇന്ത്യൻ യൂണിയനും മറ്റൊരാളും (2010) 7 എസ്.സി.സി. 202: [2010] 6 എസ്.സി.ആർ 972-എന്ന കേസിനെ പിന്തുടർന്നു.

ഉദ്ധരിച്ച കേസ് നിയമം

[2010] 6 എസ്.സി.ആർ 972	പിന്തുടർന്നു	ഖണ്ഡിക 2

സിവിൽ ആദ്യാധികാരിത: 2019 -ലെ റിട്ട് ഹർജി (സിവിൽ) നമ്പർ 980.

ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 32 പ്രകാരം

കൂടാതെ

റിട്ട് ഹർജി (സിവിൽ) നമ്പറുകൾ 981 / 2019, 1408 / 2019, 743 / 2020.

മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ അഡ്വ. വികാസ് സിംഗ്, അഡ്വ. സന്ദീപ് സുധാകർ ദേശമുഖ്, അഡ്വ. അമോൽ ബി. കരാണ്ടെ, അഡ്വ. കപിഷ് സേഠ്, അഡ്വ. മുകേഷ് സമർത്ഥ്, അഡ്വ. ഡി.എൻ. ഗോബർധൻ, അഡ്വ. സുജാത കുമാർ മുനി, അഡ്വ. സോമനാഥ പധാൻ , അഡ്വ. രവീന്ദ്ര കേശവറാവു അദ്സുറെ, അഡ്വ. രാഹുൽ ചിറ്റ്നിസ്, അഡ്വ. സച്ചിൻ പാട്ടീൽ, അഡ്വ. ആദിത്യ എ. പാണ്ഡെ, അഡ്വ. ജിയോ ജോസഫ്, അഡ്വ. അജിത് കദത്തങ്കർ, അഡ്വ. വിജയ് കുമാർ, അഡ്വ. ഭാരതി ത്യാഗി, അഡ്വ. ഖുറത്തുലൈൻ, അഡ്വ. ദാമിനി ഹജേല, അഡ്വ. ബ്രിജ് കിഷോർ സാഹ്,അഡ്വ. നിക്കോളസ് ചൗധരി, അഡ്വ. ആദിത്യ ജാദവ്, അഡ്വ. ഹിമാൻഷു ഭൂഷൺ, അഡ്വ. സുധാംശു എസ്. ചൗധരി, അഡ്വ. മഹേഷ് പി. ഷിൻഡെ എന്നിവർ കക്ഷികൾക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായി.

കോടതി വിധിന്യായം പ്രസ്താവിച്ചത്:

ജസ്റ്റിസ് എ.എം. ഖാൻവിൽക്കർ

1. ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെഅനുച്ഛേദം 32 പ്രകാരമുള്ള ഈ റിട്ട് ഹർജികൾ, 1961-ലെ മഹാരാഷ്ട്ര ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളെയും പഞ്ചായത്ത് സമിതികളെയും സംബന്ധിച്ച നിയമത്തിലെ[1] വകുപ്പ് 12(2)(സി), ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 243-ഡി, 243-ടി, കൂടാതെ അനുച്ഛേദം 14, 16 എന്നിവയ്ക്ക് വിരുദ്ധമാണെന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെടുന്നു. ഇതിനുപുറമെ, മഹാരാഷ്ട്രയിലെ സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ വാഷിം, അകോല, നാഗ്പൂർ, ഭണ്ഡാര എന്നീ ജില്ലകളിലെ *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും പഞ്ചായത്ത് സമിതികളിലും* 50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ സംവരണം വ്യവസ്ഥ ചെയ്ത് 2018 ജൂലൈ 27, 2020 ഫെബ്രുവരി 14 എന്നീ തീയതികളിൽ പുറപ്പെടുവിച്ച

1 ചുരുക്കത്തിൽ, "1961-ലെ നിയമം"

വിജ്ഞാപനങ്ങളുടെ സാധുത ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുകയും, അവ റദ്ദാക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ചില ജില്ലകളിൽ മൊത്തം സീറ്റുകളുടെ 50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതലായി സംവരണം ചെയ്ത അധിക ശതമാനവും സീറ്റുകളും വ്യക്തമാക്കുന്ന ഒരു ജില്ലാ തിരിച്ചുള്ള പട്ടിക ഇതോടൊപ്പം നൽകിയിട്ടുണ്ട്:

" ജില്ല: വാഷിം

വിവരങ്ങൾ	ആകെ സീറ്റുകൾ	ജനറൽ	സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ടവ	സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ടവ	സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ടവ	**50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ**	**50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ**
			എസ്.സി	എസ്.ടി	**ഒ.ബി.സി**	**ശതമാനം**	**സീറ്റുകൾ**
ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്	52	23	11	04	**14**	**5.76 %**	**3**
ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്	490	219	100	39	**132**	**5.30 %**	**26**

ജില്ല: ഭണ്ഡാര

വിവരങ്ങൾ	ആകെ സീറ്റുകൾ	ജനറൽ	സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ടവ	സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ടവ	സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ടവ	50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ	50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ
			എസ്.സി	എസ്.ടി	ഒ.ബി.സി	ശതമാനം	സീറ്റുകൾ
ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്	52	25	09	04	14	1.92 %	1
ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്	541	261	91	43	146	1.75 %	9

ജില്ല: അകോല

വിവരങ്ങൾ	ആകെ സീറ്റുകൾ	ജനറൽ	സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ടവ	സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ടവ	സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ടവ	50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ	50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ
			എസ്.സി	എസ്.ടി	ഒ.ബി.സി	ശതമാനം	സീറ്റുകൾ
ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്	53	22	12	05	14	8.49 %	4

പഞ്ചായത്ത് സമിതി	106	44	25	09	**28**	**8.49 %**	**9**
ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്	539	226	125	42	**146**	**8.07 %**	**43**

ജില്ല: നാഗ്പൂർ

വിവരങ്ങൾ	ആകെ സീറ്റുകൾ	ജനറൽ	സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ടവ	സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ടവ	സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ടവ	**50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ**	**50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ**
			എസ്.സി	എസ്.ടി	**ഒ.ബി.സി**	**ശതമാനം**	**സീറ്റുകൾ**
ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്	58	25	10	07	**16**	**6.89 %**	**4**
പഞ്ചായത്ത് സമിതി	116	51	19	15	**31**	**6.03 %**	**7**
ഗ്രാമ പഞ്ചായ	772	330	137	97	**208**	**7.25 %**	**56**

ത്ത്							

ജില്ല: ഗോണ്ടിയ

വിവരങ്ങൾ	ആകെ സീറ്റുകൾ	ജനറൽ	സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ട വ	സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ട വ	സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ട വ	**50 ശതമാന ത്തിൽ കൂടുതൽ**	**50 ശതമാന ത്തിൽ കൂടുതൽ**
			എസ്.സി	എസ്.ടി	**ഒ.ബി.സി**	**ശതമാനം**	**സീറ്റുകൾ**
ജില്ലാ പഞ്ചായ ത്ത്	53	23	06	10	**14**	**6.60 %**	**3**
പഞ്ചായ ത്ത് സമിതി	106	45	12	19	**30**	**7.54 %**	**8**
ഗ്രാമ പഞ്ചായ ത്ത്	544	232	66	99	**147**	**7.35 %**	**40"**

(ഊന്നൽ നൽകി)

2. ഈ വിഷയങ്ങളിലെ പ്രധാന ആശയക്കുഴപ്പം, ***കെ. കൃഷ്ണ മൂർത്തിയും (ഡോ.) മറ്റുള്ളവരും vs. ഇന്ത്യൻ യൂണിയനും മറ്റൊരാളും***[2] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതിയിലെ

2 (2010) 7 എസ്.സി.സി. 202

ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിശദീകരണത്തെ ചുറ്റിപ്പറ്റിയുള്ളതാണ്. പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തെ ആശ്രയിച്ച്, പട്ടികജാതിക്കാർ[3], പട്ടികവർഗ്ഗക്കാർ[4], മറ്റ് പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർ[5] എന്നിവർക്ക് സംവരണം നൽകിക്കൊണ്ട്, ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ മൊത്തം സീറ്റുകളുടെ 50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ സംവരണം ചെയ്യുന്നത് ഇനി എതിർകക്ഷികൾക്ക് സാധ്യമല്ലെന്ന് ഹർജിക്കാർ വാദിക്കുന്നു. എന്നാൽ, 1961-ലെ നിയമത്തിൽ അനുവദനീയമായ പരിധി വരെ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യുന്നത് നിയമപരമാണെന്ന് ഈ വിധിന്യായം അംഗീകരിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് എതിർകക്ഷിയായ സംസ്ഥാനം വാദിക്കുന്നു. കൂടാതെ, അസാധാരണ സാഹചര്യങ്ങളിൽ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ *(ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളും പഞ്ചായത്ത് സമിതികളും)* പട്ടികജാതിക്കാർ/പട്ടികവർഗ്ഗക്കാർ/പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർ എന്നിവർക്കുള്ള സംവരണം ആകെ സീറ്റുകളുടെ 50 ശതമാനത്തിൽ കൂടാമെന്നും അവർ വാദിക്കുന്നു. ഇതാണ് നിലവിലെ റിട്ട് ഹർജികളിൽ കൈകാര്യം ചെയ്യേണ്ട പ്രധാന വിഷയം.

3. 1961-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12-ലെ വ്യവസ്ഥ, ബന്ധപ്പെട്ട *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും പഞ്ചായത്ത് സമിതികളിലും* 27 ശതമാനം സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യാൻ എതിർകക്ഷികളെ പ്രാപ്തമാക്കുന്നു. 1961-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12 താഴെ നൽകുന്നു:

"12. ജില്ലയെ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ഡിവിഷനുകളായി വിഭജിക്കൽ.—(1) കൗൺസിലർമാരുടെ തെരഞ്ഞെടുപ്പിന് വേണ്ടി, സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ്

3 ചുരുക്കത്തിൽ, "എസ്.സി"

4 ചുരുക്കത്തിൽ, "എസ്.ടി"

5 ചുരുക്കത്തിൽ, "ഒ.ബി.സി"

കമ്മീഷൻ എല്ലാ ജില്ലകളെയും തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ഡിവിഷനുകളായി വിഭജിക്കും (അത്തരം ഓരോ ഡിവിഷന്റെ യും പ്രാദേശിക വ്യാപ്തി ഒരു ബ്ലോക്കിന്റെ അതിരുകൾക്ക് പുറത്തായിരിക്കില്ല), ഓരോ ഡിവിഷനും ഓരോ കൗൺസിലറെ തിരഞ്ഞെടുക്കും, ഓരോ തെരെഞ്ഞെടുപ്പ് ഡിവിഷനിലും വെവ്വേറെ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് ഉണ്ടാകും:

എന്നിരുന്നാലും, അത്തരം തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ഡിവിഷനുകൾ ഓരോന്നിന്റെ യും ജനസംഖ്യയും *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിലേക്ക്* തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടേണ്ട ആകെ കൗൺസിലർമാരുടെ എണ്ണവും തമ്മിലുള്ള അനുപാതം, കഴിയുന്നത്രയും, *ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്* പ്രദേശത്തുടനീളം തുല്യമായിരിക്കണം:

കൂടാതെ, തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ഡിവിഷനുകൾ പഞ്ചായത്ത് സമിതികൾക്കിടയിൽ വിതരണം ചെയ്യുമ്പോൾ, ഓരോ *പഞ്ചായത്ത് സമിതിക്കും* കുറഞ്ഞത് രണ്ട് തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ഡിവിഷനുകളെങ്കിലും അനുവദിച്ചിരിക്കണം.

(2)(എ) ഒരു *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിലെ* തെരഞ്ഞെടുപ്പിലൂടെ നികത്തേണ്ട സീറ്റുകളിൽ പട്ടികജാതിക്കാർ, പട്ടികവർഗക്കാർ, പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർ, സ്ത്രീകൾ എന്നിവർക്കായി സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന രീതിയിൽ സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യണം.

(ബി) ഒരു *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിലെ* പട്ടികജാതിക്കാർക്കും പട്ടികവർഗക്കാർക്കും സംവരണം ചെയ്യേണ്ട സീറ്റുകൾ, ആ *ജില്ലാപഞ്ചായത്തിലെ* പട്ടികജാതിക്കാരുടെയോ, അല്ലെങ്കിൽ പട്ടികവർഗക്കാരുടെയോ ജനസംഖ്യയും ആ പ്രദേശത്തെ മൊത്തം ജനസംഖ്യയും തമ്മിലുള്ള അനുപാതത്തിന്

ഏകദേശം തുല്യമായിരിക്കും. അത്തരം സീറ്റുകൾ ഒരു *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിലെ* വിവിധ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ഡിവിഷനുകൾക്ക് ക്രമമായി അനുവദിക്കണം.

എന്നിരുന്നാലും, പൂർണ്ണമായും പട്ടികജാതി മേഖലകൾ ഉൾപ്പെടുന്ന ഒരു *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിൽ*, പട്ടികവർഗക്കാർക്ക് സംവരണം ചെയ്യേണ്ട സീറ്റുകൾ *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിലെ* മൊത്തം സീറ്റുകളുടെ പകുതിയിൽ കുറയാൻ പാടില്ല.

കൂടാതെ, പട്ടികജാതി മേഖലകൾ ഭാഗികമായി മാത്രം ഉൾപ്പെടുന്ന ഒരു *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിലെ* പട്ടികവർഗക്കാർക്കുള്ള സംവരണം ഉപവാക്യം (ബി) പ്രകാരമുള്ള വ്യവസ്ഥകൾക്ക് അനുസൃതമായിരിക്കും

കൂടാതെ, ഇപ്രകാരം സംവരണം ചെയ്ത ആകെ സീറ്റുകളുടെ പകുതി, പട്ടികജാതിയിൽപ്പെട്ടതോ അല്ലെങ്കിൽ പട്ടികവർഗത്തിൽപ്പെട്ടതോ ആയ സ്ത്രീകൾക്കായി സംവരണം ചെയ്യണം.

(സി) പിന്നാക്ക വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട പൗരന്മാർക്കായി സംവരണം ചെയ്യേണ്ട സീറ്റുകൾ, ഒരു *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിലെ* തിരഞ്ഞെടുപ്പിലൂടെ നികത്തേണ്ട ആകെ സീറ്റുകളുടെ 27 ശതമാനമായിരിക്കും. അത്തരം സീറ്റുകൾ ഒരു *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിലെ* വിവിധ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ഡിവിഷനുകൾക്ക് ക്രമമായി അനുവദിക്കണം:

എന്നിരുന്നാലും, പൂർണ്ണമായും പട്ടികജാതി മേഖലകൾ ഉൾപ്പെടുന്ന ഒരു *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിൽ,* പിന്നാക്ക വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട പൗരന്മാർക്കായി സംവരണം ചെയ്യേണ്ട സീറ്റുകൾ, പട്ടികജാതിക്കാർക്കും പട്ടികവർഗക്കാർക്കും വേണ്ടിയുള്ള സംവരണം കഴിഞ്ഞുള്ള ബാക്കിയുള്ള സീറ്റുകളുടെ (ഉണ്ടെങ്കിൽ) 27 ശതമാനമായിരിക്കും :

കൂടാതെ, പട്ടികജാതി മേഖലകൾ ഭാഗികമായി മാത്രം ഉൾപ്പെടുന്ന ഒരു *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിലെ* പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്കുള്ള സംവരണം ഉപവാക്യം (സി) പ്രകാരമുള്ള വ്യവസ്ഥകൾക്ക് അനുസൃതമായിരിക്കും.

കൂടാതെ, ഇപ്രകാരം സംവരണം ചെയ്ത ആകെ സീറ്റുകളുടെ പകുതി പിന്നാക്ക വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട സ്ത്രീകൾക്കായി സംവരണം ചെയ്യണം.

(ഡി) ഒരു *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിലെ* നേരിട്ടുള്ള തിരഞ്ഞെടുപ്പിലൂടെ നികത്തേണ്ട ആകെ സീറ്റുകളുടെ പകുതി (പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗം, പിന്നാക്ക വിഭാഗം എന്നിവയിൽപ്പെട്ട സ്ത്രീകൾക്കായി സംവരണം ചെയ്ത സീറ്റുകൾ ഉൾപ്പെടെ) സ്ത്രീകൾക്കായി സംവരണം ചെയ്യണം. അത്തരം സീറ്റുകൾ ഒരു *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിലെ* വിവിധ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ഡിവിഷനുകൾക്ക് ക്രമമായി അനുവദിക്കണം.

(3) ഉപവകുപ്പ് (2) പ്രകാരമുള്ള സീറ്റുകളുടെ സംവരണം (സ്ത്രീകൾക്കായുള്ള സംവരണം ഒഴികെ) ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 334-ൽ വ്യക്തമാക്കിയ കാലയളവ് അവസാനിക്കുമ്പോൾ പ്രാബല്യത്തിൽ ഇല്ലാതാകും."

(ഊന്നൽ നൽകി)

4. നമുക്ക് നേരിട്ട് ***കെ. കൃഷ്ണ മൂർത്തി*** (മേൽ പരാമർശം) എന്ന കേസിലെ വിധിന്യായത്തിലേക്ക് വരാം. ആ വിധിന്യായത്തിലെ 9-ആം ഖണ്ഡികയിൽ ഈ കോടതി പരിഗണനയ്ക്കായി രണ്ട് ചോദ്യങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തി, അവ താഴെ പറയുന്നവയാണ്:

"**9.** താഴെപ്പറയുന്ന ഖണ്ഡികകളിൽ സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ള വാദങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ, ഈ കേസിലെ തർക്കവിഷയങ്ങളായ കാര്യങ്ങൾ താഴെ പറയുന്ന രീതിയിൽ രൂപപ്പെടുത്താം:

(i) പഞ്ചായത്തുകളിലും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലും യഥാക്രമം സീറ്റുകളും അധ്യക്ഷ സ്ഥാനങ്ങളും ലഭിക്കുന്നതിന് പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് അനുകൂലമായി സംവരണം ഏർപ്പെടുത്താൻ അനുച്ഛേദം 243-ഡി (6)-ഉം അനുച്ഛേദം 243-ടി (6)-ഉം അനുവദിക്കുന്നതിനാൽ അവ ഭരണഘടനാപരമായി സാധുതയുള്ളതാണോ?

(ii) പഞ്ചായത്തുകളിലും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലും യഥാക്രമം അധ്യക്ഷ സ്ഥാനങ്ങൾ സംവരണം ചെയ്യാൻ ആർട്ടിക്കിൾ 243-ഡി (4)-ഉം ആർട്ടിക്കിൾ 243-ടി (4)-ഉം അനുവദിക്കുന്നതിനാൽ അവ ഭരണഘടനാപരമായി സാധുതയുള്ളതാണോ?

(ഊന്നൽ നൽകി)

5. പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കായുള്ള സംവരണത്തിന്റെ സാധുതയെക്കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചയെ സംബന്ധിച്ച്, വിധിന്യായത്തിലെ 58 മുതൽ 67 വരെയുള്ള ഖണ്ഡികകളിൽ കോടതി ഇത് പരിശോധിച്ചു. ഈ വിഷയത്തിൽ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് പ്രകടിപ്പിച്ച കാഴ്ചപ്പാടിന്റെ കാതൽ ഇതാണ്: ഭരണഘടനയിലെ അനുച്ഛേദങ്ങളായ 243-ഡി (6)-ഉം 243-ടി (6)-ഉം അധികാരം നൽകുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ മാത്രമാണ്, അതിനാൽ തുല്യതാ തത്വത്തിന് വിരുദ്ധമാണെന്ന് പറഞ്ഞ് അവ റദ്ദാക്കുന്നത് ഉചിതമല്ല.അതേസമയം, ഈ വ്യവസ്ഥകൾ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളെ എങ്ങനെ തിരിച്ചറിയണം എന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള

മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളോ അത്തരം സംവരണത്തിന്റെ അളവിനെക്കുറിച്ചുള്ള തത്വങ്ങളോ നൽകുന്നില്ലെന്ന് കോടതി ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. പകരം, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള സംവരണ ആനുകൂല്യങ്ങൾ രൂപകൽപ്പന ചെയ്യാനും അവ നൽകാനും സംസ്ഥാന നിയമസഭകൾക്ക് വിവേചനാധികാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കർണാടക, ഉത്തർപ്രദേശ് എന്നീ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള സംവരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വ്യവസ്ഥകൾ പരിഗണിക്കുമ്പോൾ (യഥാക്രമം 33 ശതമാനവും 27 ശതമാനവും), മറ്റ് ചില സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ നിയമങ്ങൾക്കെതിരെയും സമാനമായ എതിർപ്പുകൾ ഉയർത്താൻ കഴിയുമെന്ന് കോടതി ചൂണ്ടിക്കാട്ടി.സംസ്ഥാന നിയമങ്ങളിലെ അമിത സംവരണത്തെക്കുറിച്ചായിരുന്ന യഥാർത്ഥ ആശങ്ക. 60 മുതൽ 63 വരെയുള്ള ഖണ്ഡികകളിൽ ഈ വിഷയം കൈകാര്യം ചെയ്യുമ്പോൾ കോടതി ഇപ്രകാരം രേഖപ്പെടുത്തി:

> **"60.** സംസ്ഥാന നിയമസഭകൾ അമിതവും അനുപാതമില്ലാത്തതുമായ സംവരണം വ്യവസ്ഥ ചെയ്താൽ, അത്തരം വ്യവസ്ഥകളെ കോടതിയിൽ ചോദ്യം ചെയ്യാം എന്ന് കോടതിക്ക് വ്യക്തമാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇത് അനുച്ഛേദം 243-ഡി (6)-ഉം 243-ടി (6)-ഉം റദ്ദാക്കാൻ മതിയായ കാരണമല്ല, കാരണം അവ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കായി സംവരണം സാധ്യമാക്കുന്ന ഭരണഘടനാ വ്യവസ്ഥകളാണ്. **വിവിധ സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾക്കെതിരെയുള്ള എതിർപ്പിനെ സംബന്ധിച്ച്, ഒരു തീരുമാനമെടുക്കാൻ കോടതിയെ സഹായിക്കുന്ന മതിയായ വിവരങ്ങളോ വാദങ്ങളോ കോടതിക്ക് ലഭിച്ചിട്ടില്ല. സംവരണ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളെ തിരിച്ചറിയേണ്ടത് കാര്യ നിർവ്വഹണ വിഭാഗത്തിന്റെ ചുമതലയാണ്, അനുച്ഛേദം 340-ന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ച്,**

പിന്നോക്കാവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവത്തെയും പ്രത്യാഘാതങ്ങളെയും കുറിച്ച് കർശനമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്താൻ പ്രത്യേക കമ്മീഷനുകൾ നിയമിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്.

61. സംവരണ നയങ്ങൾ അമിതമാകുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ കാലാകാലങ്ങളിൽ അവ അവലോകനം ചെയ്യേണ്ടതും കാര്യനിർവ്വഹണ വിഭാഗത്തിന്റെ കടമയാണ്. 1993-ലെ കർണാടക പഞ്ചായത്ത് രാജ് നിയമത്തിനെതിരെയുള്ള ആക്ഷേപങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച്, ഇരുപത് വർഷം മുൻപുള്ള സ്ഥിതിഗതികൾ പ്രതിഫലിക്കുന്ന ചിന്നപ്പ റെഡ്ഡി കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ട് (1990) മാത്രമേ കോടതിക്ക് പരാമർശിക്കാൻ കഴിയൂ.പുതിയതും വിശ്വസനീയവുമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത വിവരങ്ങൾ ഇല്ലാത്തതിനാൽ, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് നൽകിയ സംവരണം അനുപാതത്തിലാണോ അല്ലയോ എന്ന് കോടതികൾക്ക് നിർണ്ണയിക്കാൻ ഏതാണ്ട് അസാധ്യമാണ്.

62. അതുപോലെ, ഉത്തർപ്രദേശ് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ, പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാരുടെ എണ്ണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വാദങ്ങൾ 1991-ലെ സെൻസസ് അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്. ഈ ചോദ്യങ്ങൾ തീർപ്പാക്കാതെ വിടാൻ കോടതി വിമുഖരാണെങ്കിലും, പുതുക്കിയ അനുഭവാധിഷ്ഠിത വിവരങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞതിലെ പിഴവുകൾ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാൻ ഹർജിക്കാർക്ക് സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾക്കെതിരെ പ്രത്യേക എതിർപ്പുകൾ ഉന്നയിക്കാൻ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടെന്ന് പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

63. നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, സാമൂഹികവും സാമ്പത്തികവുമായ പിന്നോക്കാവസ്ഥ രാഷ്ട്രീയ പിന്നോക്കാവസ്ഥയ്ക്ക് തുല്യമല്ലെന്ന് കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. **ഈ വിഷയത്തിൽ, സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾക്ക് അവരുടെ സംവരണ നയങ്ങൾ പുനഃക്രമീകരിക്കാൻ നിർദ്ദേശം നൽകുന്നു. അതിന്റെ ഫലമായി, അനുച്ഛേദം 243-ഡി (6)-ഉം 243-ടി (6)-ഉം പ്രകാരമുള്ള ഗുണഭോക്താക്കൾ സാമൂഹികമായും വിദ്യാഭ്യാസപരമായും പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്നവരുമായി [അനുച്ഛേദം 15(4)-ന്റെ ആവശ്യത്തിനായി] അല്ലെങ്കിൽ സർക്കാർ ജോലികളിൽ വേണ്ടത്ര പ്രാതിനിധ്യമില്ലാത്ത പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളുമായി [അനുച്ഛേദം 16(4)-ന്റെ ആവശ്യത്തിനായി] ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കണമെന്നില്ല.** വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും തൊഴിലിലും ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭിക്കുന്ന എല്ലാ വിഭാഗങ്ങൾക്കും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ മേഖലയിൽ സംവരണം ആവശ്യമാണെന്ന് വരില്ല. **കാരണം, രാഷ്ട്രീയ പങ്കാളിത്തത്തിന് തടസ്സമാകുന്ന കാര്യങ്ങൾ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും തൊഴിലിലുമുള്ള തടസ്സങ്ങളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണ്.ഈ സാഹചര്യം, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ സംവരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രശ്നങ്ങൾ ശരിയായ രീതിയിൽ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ പുതിയ കാഴ്ചപ്പാടുകളും പരിഷ്കരിച്ച നയപരമായ നടപടികളും ആവശ്യപ്പെടുന്നു."**

(ഊന്നൽ നൽകി)

6. കൂടാതെ, 64-ആം ഖണ്ഡികയിൽ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് എത്രത്തോളം സംവരണം നൽകണം എന്ന് ഭരണഘടനയിൽ വ്യക്തമായി പറയുന്നില്ലെന്ന് കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. ഒരു

മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശ തത്വമെന്ന നിലയിൽ, ആനുപാതികമായ സംവരണം പാലിക്കണം. അതേസമയം, ഒരു മുന്നറിയിപ്പ് നൽകാൻ കോടതി ശ്രദ്ധിച്ചു. പട്ടികജാതിക്കാർ, പട്ടികവർഗക്കാർ, പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർ എന്നിവർക്ക് ഒരുമിച്ച് നൽകുന്ന മൊത്തം ലംബ സംവരണം [സമൂഹത്തിന്റെ പ്രധാന സാമൂഹ്യ വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള സംവരണം] 50% (സംഖ്യാപരമായ പരിധി)എന്ന പരിധി കവിയാൻ പാടില്ല എന്ന നിയമപരമായ നിലപാട് ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നു. വിധിന്യായത്തിലെ 67-ആം ഖണ്ഡികയിലും ഇത് വളരെ വ്യക്തമായി ആവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്, അത് ഇപ്രകാരമാണ്:

> **"67.** അടുത്തിടെ പുറത്തുവന്ന *ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ vs. രാകേഷ് കുമാർ* [(2010) 4 എസ്.സി.സി. 50 : (2010) 1 എസ്.സി.സി (എൽ & എസ്) 961 : (2010) 1 സ്കെയിൽ 281] എന്ന കേസിലെ വിധിന്യായത്തിൽ, പട്ടികവർഗ മേഖലകളിലെ പഞ്ചായത്തുകളിൽ പട്ടികവർഗക്കാർക്ക് 50%-ൽ കൂടുതൽ സംവരണം നൽകേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത ഈ കോടതി വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. **എന്നാൽ, പൊതു പ്രദേശങ്ങളിലെ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്കുള്ള സംവരണത്തിന്റെ അളവ് നിർണ്ണയിക്കുമ്പോൾ അത്തരത്തിലുള്ള ഒഴിവാക്കലുകൾ ബാധകമല്ല. അത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ, പട്ടികജാതിക്കാർ, പട്ടികവർഗക്കാർ, പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർ എന്നിവർക്ക് ഒരുമിച്ച് നൽകുന്ന ലംബമായ സംവരണം 50% എന്ന ഉയർന്ന പരിധി കവിയാൻ പാടില്ല. ഈ ഉയർന്ന പരിധി പാലിക്കുന്നതിന്, നിലവിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കായുള്ള**

സംവരണത്തിന്റെ അളവ് കുറയ്ക്കാൻ ചില സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് അവരുടെ നിയമനിർമ്മാണങ്ങളിൽ ഭേദഗതി വരുത്തേണ്ടി വരും എന്നത് വ്യക്തമാണ്.

(ഊന്നൽ നൽകി)

ഈ വിശകലനങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, കോടതി താഴെ പറയുന്ന നിഗമനങ്ങളിൽ എത്തി:

"നിഗമനം

82. മുകളിൽ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ, കോടതിയുടെ നിഗമനങ്ങൾ ഇവയാണ്:

(i) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ സംവരണത്തിന്റെ സ്വഭാവവും ലക്ഷ്യവും ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസത്തിലെയും സർക്കാർ ജോലികളിലെയും സംവരണത്തിൽ നിന്ന് വളരെ വ്യത്യസ്തമാണ്. അതിനാൽ, അനുച്ഛേദം 243-ഡി -യും അനുച്ഛേദം 243-ടി -യും ക്രിയാത്മകമായ നടപടികൾക്കുള്ള വ്യത്യസ്തവും സ്വതന്ത്രവുമായ ഒരു ഭരണഘടനാപരമായ അടിസ്ഥാനം രൂപപ്പെടുത്തുന്നു. അതിനാൽ, അനുച്ഛേദം 15(4), 16(4) എന്നിവ വഴി രൂപപ്പെട്ട സംവരണ നയങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട തത്വങ്ങൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ എളുപ്പത്തിൽ പ്രയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ല. അഥവാ പ്രയോഗിച്ചാൽ പോലും, അവ അനുച്ഛേദം 15(4), 16(4) എന്നിവ പ്രകാരമുള്ള സംവരണ കാലയളവിന് തുല്യമാകണമെന്നില്ല, മറിച്ച് അതിനേക്കാൾ കുറഞ്ഞ കാലയളവായിരിക്കാം.

(ii) അനുച്ഛേദം 243-ഡി (6), 243-ടി (6) എന്നിവ ഭരണഘടനാപരമായി സാധുതയുള്ളതാണ്, കാരണം അവ സംസ്ഥാന നിയമസഭകളെ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് അനുകൂലമായി സീറ്റുകളും അധ്യക്ഷ സ്ഥാനങ്ങളും സംവരണം ചെയ്യാൻ പ്രാപ്തമാക്കുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ മാത്രമാണ്. **ആനുപാതികമല്ലാത്ത സംവരണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ആശങ്കകൾ സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾക്കെതിരെ പ്രത്യേകമായി ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടേണ്ടതാണ്.**

(iii) **ആരോപണവിധേയമായ സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾ പ്രകാരം പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കായി നൽകിയിട്ടുള്ള സംവരണത്തിന്റെ അളവിലുള്ള അമിതത്വം പരിശോധിക്കാൻ കോടതിക്ക് ഇപ്പോൾ സാധ്യമല്ല, കാരണം അതിനുള്ള സമകാലികമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമല്ല. രാഷ്ട്രീയ പങ്കാളിത്തത്തിന് തടസ്സമാകുന്ന പിന്നോക്കാവസ്ഥയുടെ രീതികളെക്കുറിച്ച് കർശനമായ അന്വേഷണം നടത്തേണ്ടത് കാര്യ നിർവ്വഹണ വിഭാഗത്തിന്റെ ചുമതലയാണ്. ഈ പിന്നോക്കാവസ്ഥയുടെ രീതികൾ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും തൊഴിലിലുമുള്ള അവസരങ്ങൾക്ക് തടസ്സമാകുന്ന രീതികളിൽ നിന്ന് തികച്ചും വ്യത്യസ്തമാണ്.** അനുച്ഛേദം 243-ഡി (6), 243-ടി (6) എന്നിവയുടെ ഭരണഘടനാപരമായ സാധുത മാത്രമാണ് കോടതി പരിഗണിച്ച് തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ളത് എന്നതിനാൽ, ഹർജിക്കാർക്കോ അതുപോലുള്ള മറ്റേതെങ്കിലും കക്ഷിക്കോ ഈ ഭരണഘടനാ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം പ്രാബല്യത്തിൽ വരുത്തിയ ഏതെങ്കിലും സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണത്തെ ഹൈക്കോടതിയിൽ ചോദ്യം ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

അനുച്ഛേദം 243-D(6), 243-T(6) എന്നിവ പ്രകാരം "പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളെ" തിരിച്ചറിയുന്നത്, അനുച്ഛേദം 15(4)-ന്റെ ആവശ്യത്തിനായി എസ്.ഇ.ബി.സി -കളെ തിരിച്ചറിയുന്നതിൽ നിന്നും അനുച്ഛേദം 16(4)-ന്റെ ആവശ്യത്തിനായി പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളെ തിരിച്ചറിയുന്നതിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായിരിക്കണം എന്ന് കോടതി അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

(iv) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, പട്ടികജാതിക്കാർ, പട്ടികവർഗക്കാർ, പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർ എന്നിവർക്ക് ഒരുമിച്ച് നൽകുന്ന ലംബമായ സംവരണം 50% എന്ന ഉയർന്ന പരിധി ലംഘിക്കാൻ പാടില്ല. പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലകളിലെ പഞ്ചായത്തുകളിൽ പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടെ മതിയായ പ്രാതിനിധ്യം ഉറപ്പാക്കാൻ അവരുടെ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കേണ്ടത് ആവശ്യമായി വരുമ്പോൾ മാത്രമേ 50% പരിധിയിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കാൻ അനുവാദമുള്ളൂ.

(v) അനുച്ഛേദം 243-ഡി (4), 243-ടി (4) എന്നിവ വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന രീതിയിലുള്ള അധ്യക്ഷ സ്ഥാനങ്ങളുടെ സംവരണം ഭരണഘടനാപരമായി സാധുതയുള്ളതാണ്. ഈ അധ്യക്ഷ സ്ഥാനങ്ങളെ സർക്കാർ ജോലികളിലെ ഒറ്റപ്പെട്ട തസ്തികകളുമായി തുലനം ചെയ്യാൻ കഴിയില്ല."

(ഊന്നൽ നൽകി)

7. റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ട വിധിന്യായത്തിലെ വിശദീകരണം സൂക്ഷ്മമായി വായിക്കുമ്പോൾ, പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്കുള്ള സംവരണം സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾ വഴി നൽകുന്ന ഒരു "നിയമപരമായ" വ്യവസ്ഥ മാത്രമാണെന്ന്

മനസ്സിലാക്കാം, അതേസമയം പട്ടികജാതിക്കാർക്കും, പട്ടികവർഗക്കാർക്കും ഉള്ള സംവരണം ജനസംഖ്യാനുപാതികമായി ബന്ധിപ്പിച്ച ഒരു "ഭരണഘടനാപരമായ" സംവരണമാണ്. പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സീറ്റ് സംവരണം ചെയ്യുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾ ഒരു കാര്യം ഉറപ്പാക്കണം: പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗം, പിന്നാക്ക വിഭാഗം എന്നിവർക്ക് ഒരുമിച്ച് നൽകുന്ന മൊത്തം ലംബമായ സംവരണം ഒരു കാരണവശാലും ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ സീറ്റുകളുടെ 50 ശതമാനത്തിൽ കവിയാൻ പാടില്ല. ഒരു തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ പട്ടികജാതിക്കാർക്കും പട്ടികവർഗക്കാർക്കും നൽകിയിട്ടുള്ള ഭരണഘടനാപരമായ സംവരണം ആകെ സീറ്റുകളുടെ 50 ശതമാനം പൂർണ്ണമായി ഉപയോഗിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ചില പട്ടികവർഗ മേഖലകളിൽ അത് 50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ ആണെങ്കിൽ, അത്തരം തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് കൂടുതൽ സംവരണം നൽകുന്ന ചോദ്യം തന്നെ ഉദിക്കുന്നില്ല. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്കുള്ള സംവരണത്തിന്റെ അളവ് ഓരോ തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിനും അനുസരിച്ചായിരിക്കണം. പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗം, പിന്നാക്ക വിഭാഗം എന്നിവർക്ക് ഒരുമിച്ച് നൽകുന്ന ലംബമായ സംവരണം മൊത്തം 50 ശതമാനം എന്ന സംഖ്യാപരമായ പരിധി കവിയുന്നില്ലെന്ന് ഇത് ഉറപ്പാക്കണം.

8. ഈ അലംഘനീയമായ സംഖ്യാപരമായ പരിധിക്ക് പുറമേ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യുന്നതിന് മുൻപ് സംസ്ഥാന അധികാരികൾ മറ്റ് മുൻവ്യവസ്ഥകളും പാലിക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥരാണ്. ഇതിനായി രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സ്വതന്ത്ര പ്രത്യേക കമ്മീഷൻ വഴി ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പിന്നോക്കാവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവത്തെയും

പ്രത്യാഘാതങ്ങളെയും കുറിച്ച് സമകാലികവും കർശനവുമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്തി സംവരണത്തിനുള്ള പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളെ തിരിച്ചറിയാൻ സഹായിക്കുന്ന മതിയായ വിവരങ്ങളോ രേഖകളോ ശേഖരിക്കുക എന്നതാണ് ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട വ്യവസ്ഥ.അതുകൊണ്ട്, ഒരു അന്വേഷണവും നടത്താതെ സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾക്ക് സംസ്ഥാനത്തുടനീളം പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് ഒരേപോലെയുള്ള കർശനമായ സംവരണ ശതമാനം അടിച്ചേൽപ്പിക്കാൻ കഴിയില്ല. കൂടാതെ, ഇത് ഒരു സ്ഥിരമായ ക്രമീകരണമായിരിക്കരുത്. അമിതമായ സംവരണം ഒഴിവാക്കാൻ ഇത് കാലാകാലങ്ങളിൽ അവലോകനം ചെയ്യണം (ഈ ആശയം ആപേക്ഷികവും ചലനാത്മകവുമാണ്). കൂടാതെ, ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് നിർദ്ദേശിച്ചതുപോലെ, ഈ നയം അനുപാതത്തിലും 50 ശതമാനം പരിധിക്കുള്ളിലും ആയിരിക്കണം.

9. ശ്രദ്ധേയമായി, മിക്ക സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണങ്ങളും പുനഃപരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്ന് ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. എന്നാൽ, അനുഭവപരമായ വിവരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞതിലെ പിഴവുകൾ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് പ്രത്യേക വെല്ലുവിളികൾ ഉന്നയിക്കാൻ സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകിക്കൊണ്ട് അവയുടെ സാധുതയെക്കുറിച്ചുള്ള ചോദ്യം പരിഗണിച്ചില്ല.കൂടാതെ, പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ സംവരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പുതിയ നയരൂപീകരണം നടത്താൻ ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാനങ്ങൾ തയ്യാറാകുമെന്നും, അത്തരം നയങ്ങൾ ഉയർന്ന പരിധി പാലിക്കുന്നുണ്ടെന്നും, അതിനായി നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾ ഭേദഗതി ചെയ്ത് നിലവിലുള്ള പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളുടെ സംവരണം കുറച്ച്,

യാഥാർത്ഥ്യബോധമുള്ളതും വസ്തുനിഷ്ഠമായ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കനുസൃതമാക്കിയുള്ളതുമാക്കി മാറ്റണമെന്നും ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് ശുഭാപ്തിവിശ്വാസം പ്രകടിപ്പിച്ചു.

10. ഈ വിഷയത്തിൽ നിയമപരമായ പ്രഖ്യാപനങ്ങളും എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും പൊതുവായ നിരീക്ഷണങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും നൽകിയിട്ടും, ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് പ്രഖ്യാപിച്ച നിയമത്തിന് വിരുദ്ധമായ നിലവിലുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ മഹാരാഷ്ട്ര സംസ്ഥാനത്തെ നിയമസഭ പുനഃപരിശോധിച്ചില്ല. വാസ്തവത്തിൽ, ഈ വിഷയത്തിൽ ബോംബെ ഹൈക്കോടതിയിൽ രണ്ട് റിട്ട് ഹർജികൾ[6] ഫയൽ ചെയ്തിരുന്നു. അതിൽ, ഈ കോടതിയുടെ വിധിന്യായത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ ആവശ്യമായ തിരുത്തൽ നടപടികൾ ഗൗരവമായി എടുക്കുമെന്ന് മഹാരാഷ്ട്ര സംസ്ഥാനത്തിന് വേണ്ടി ഉറപ്പ് നൽകിയിരുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, സ്ഥിതിയിൽ മാറ്റമൊന്നും ഉണ്ടായില്ല.

11. വാസ്തവത്തിൽ, 1994-ൽ ഭേദഗതിയിലൂടെ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള സംവരണം 27 ശതമാനമായി നിശ്ചയിച്ചത് എന്ത് അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് എന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഒരു വിവരവും ലഭ്യമല്ല. തീർച്ചയായും, 1994-ൽ ഭേദഗതി വരുത്തിയപ്പോൾ, ***കെ. കൃഷ്ണ മൂർത്തി*** (മേൽ പരാമർശം) എന്ന കേസിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള സംവരണ സീറ്റുകളുടെ പരിധി നിശ്ചയിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളൊന്നും നിലവിലുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ, ആ വിധിന്യായത്തെ തുടർന്ന്, പിന്നോക്കാവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവത്തെയും പ്രത്യാഘാതങ്ങളെയും കുറിച്ച് സമകാലികവും കർശനവുമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്താൻ ഒരു പ്രത്യേക കമ്മീഷനെ സ്ഥാപിക്കാൻ സംസ്ഥാനം

6 2016-ലെ ഡബ്ല്യു.പി. (സിവിൽ) നമ്പർ 6676 & 2018-ലെ ഡബ്ല്യു.പി. (സിവിൽ) നമ്പർ 5333

നിർബന്ധിതരായി. ആ കമ്മീഷന്റെ ശിപാർശകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ 1961-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(2)(സി) പോലുള്ള നിലവിലുള്ള നിയമപരമായ വ്യവസ്ഥകളിൽ ഭേദഗതി വരുത്തുന്നത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള തുടർനടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. അത്തരമൊരു പ്രത്യേക കമ്മീഷൻ ഇതുവരെ സ്ഥാപിച്ചതായി രേഖകളിൽ ഒന്നുമില്ല. മറുവശത്ത്, അത്തരമൊരു അന്വേഷണം നടത്താൻ കേന്ദ്ര സർക്കാരിൽ നിന്ന് ആവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടില്ലെന്ന് കാണിച്ച് സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഈ കോടതിയിൽ സത്യവാങ്മൂലം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഈ നിലപാടിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, 2019 ഡിസംബർ / 2020 ജനുവരി മാസങ്ങളിൽ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് നടന്നതും നിലവിലെ റിട്ട് ഹർജികളിലൂടെ ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുമായ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യാൻ സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ പുറപ്പെടുവിച്ച വിജ്ഞാപനങ്ങളെ എതിർകക്ഷികൾ എങ്ങനെ ന്യായീകരിക്കുമെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയില്ല. നിലവിലെ റിട്ട് ഹർജികളുടെ അന്തിമ വിധിന്യായത്തിനു വിധേയമായി തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ തുടരാൻ ഈ കോടതി അനുവദിച്ചിരുന്നു.

12. അങ്ങനെയാണെങ്കിലും, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യുന്നതിനുമുമ്പ് സംസ്ഥാനം പാലിക്കേണ്ട മൂന്ന് വ്യവസ്ഥകൾ ഇതുവരെ പാലിച്ചിട്ടില്ല എന്നത് തർക്കരഹിതമാണ്. അവ ഇപ്രകാരമാണ് : (1) സംസ്ഥാനത്തിനകത്തെ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പിന്നോക്കാവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവത്തെയും പ്രത്യാഘാതങ്ങളെയും കുറിച്ച് സമകാലികവും കർശനവുമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്താൻ ഒരു പ്രത്യേക കമ്മീഷൻ സ്ഥാപിക്കുക; (2) കമ്മീഷന്റെ ശിപാർശകളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ, അമിത സംവരണം ഒഴിവാക്കി, ഓരോ

തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിനും ആവശ്യമായ സംവരണ അനുപാതം വ്യക്തമാക്കുക; (3) ഒരു കാരണവശാലും അത്തരം സംവരണം പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ, പിന്നാക്ക വിഭാഗം എന്നിവർക്ക് ഒരുമിച്ച് നൽകുന്ന മൊത്തം സീറ്റുകളുടെ 50 ശതമാനത്തിൽ കവിയാൻ പാടില്ല.ഒരു തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സംവരണം നൽകുന്നതിനുള്ള സാധ്യത തിരഞ്ഞെടുപ്പ് പ്രഖ്യാപിക്കുമ്പോൾ (വിജ്ഞാപനം) ഉണ്ടാകാം. എങ്കിലും, മേൽപ്പറഞ്ഞ മുൻവ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ചാൽ മാത്രമേ അത് വിജ്ഞാപനം ചെയ്യാൻ കഴിയൂ. കർശനമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്താൻ പ്രത്യേക കമ്മീഷനെ സ്ഥാപിക്കുക എന്ന ആദ്യപടി തന്നെ ഒരു മിഥ്യാബോധമായി തുടരുന്നു എന്നത് സമ്മതിക്കേണ്ടതാണ്. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, മേൽപ്പറഞ്ഞ മൂന്ന് വ്യവസ്ഥകളും പാലിക്കാതെ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്കുള്ള സംവരണത്തെ ന്യായീകരിക്കാൻ എതിർകക്ഷികൾക്ക് കഴിയില്ല.

13. 1994-ൽ കൂട്ടിച്ചേർത്ത 1961-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(2)(സി)-യെ സംബന്ധിച്ച്, അതിന്റെ വ്യക്തമായ ഭാഷ, സംസ്ഥാനത്തുടനീളമുള്ള ആകെ സീറ്റുകളുടെ 27 ശതമാനം പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കായി ഏകീകൃതവും കർശനവുമായി നീക്കിവയ്ക്കേണ്ടതുണ്ടെന്ന് ഒരു ധാരണ നൽകുന്നു. ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, പ്രത്യേകിച്ചും സംസ്ഥാനത്തിലെ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും അത് ഏകീകൃതമായി ബാധകമാക്കുമ്പോൾ ,അത്തരമൊരു കർശനമായ വ്യവസ്ഥ നിലനിർത്താൻ കഴിയില്ല, പകരം, ഓരോ തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിനും ആവശ്യമായ സംവരണത്തിന്റെ അളവ് തിരിച്ചറിയാൻ സമകാലികമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്തണം.

14. കോടതിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, വകുപ്പ് 12(2)(സി)-യെ പരിമിതമായ രീതിയിൽ വ്യാഖ്യാനിച്ചാൽ അതിന് ഇപ്പോഴും സാധുതയുണ്ടാകും. അതായത്, പട്ടികജാതിക്കാർ, പട്ടികവർഗക്കാർ, പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർ എന്നിവർക്ക് ഒരുമിച്ച് സംവരണം ചെയ്ത ആകെ സീറ്റുകൾ 50% കവിയുന്നില്ലെങ്കിൽ മാത്രമേ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സംവരണം നൽകാൻ കഴിയൂ എന്ന് ഇതിന് അർത്ഥം നൽകണം. ലളിതമായി പറഞ്ഞാൽ, വകുപ്പ് 12(2)(സി)-ലെ "27 ശതമാനം" എന്നതിന് മുൻപുള്ള “ആയിരിക്കണം” എന്ന വാക്ക് “ആകാം” എന്ന് വ്യാഖ്യാനിക്കണം.ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് നിർദ്ദേശിച്ചതുപോലെ, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള സംവരണം 27% വരെയാകാം, പക്ഷേ പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾ എന്നിവർക്ക് ഒരുമിച്ച് നൽകുന്ന മൊത്തം 50% എന്ന പരിധിക്കുള്ളിൽത്തന്നെയായിരിക്കണം. ഈ രീതിയിൽ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിലൂടെ, വകുപ്പ് 12(2)(സി) നിലനിർത്താനും, അതേസമയം ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് പ്രഖ്യാപിച്ച നിയമം അതിന്റെ യഥാർത്ഥ അർത്ഥത്തിലും ലക്ഷ്യത്തിലും നടപ്പാക്കാനും കഴിയും.

15. പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള സംവരണം ജനസംഖ്യയുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തണം എന്ന എതിർകക്ഷിയായ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വാദം വളരെ വിപുലവും ദുർബലവുമാണ്. ഈ വാദം അംഗീകരിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തെ അത് പൂർണ്ണമായും ലംഘിക്കും, കാരണം കോടതി ഈ കാഴ്ചപ്പാട് പരിഗണിക്കുകയും തള്ളിക്കളയുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ വിധിന്യായത്തിൽ പട്ടികജാതിക്കാർക്കും പട്ടികവർഗക്കാർക്കും ഉള്ള "ഭരണഘടനാപരമായ" സംവരണം ജനസംഖ്യയുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതാണെന്നും, എന്നാൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള "നിയമപരമായ" സംവരണം അതിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണെന്നും

കോടതി വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള രണ്ടാമത്തെ സംവരണം പിന്നോക്കാവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവത്തെയും പ്രത്യാഘാതങ്ങളെയും ആശ്രയിച്ച് അനുപാതികമായിരിക്കണം. ഏത് സാഹചര്യത്തിലും, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ, പിന്നാക്ക വിഭാഗം എന്നിവർക്ക് ഒരുമിച്ച് നൽകുന്ന മൊത്തം സംവരണ സീറ്റുകളുടെ 50 ശതമാനത്തിൽ കൂടാത്ത പരിധി വരെ മാത്രമേ ഇത് അനുവദനീയമാകൂ.

16. ഈ കോടതി 28.08.2019, 07.11.2019, 13.12.2019 എന്നീ തീയതികളിലെ ഉത്തരവുകളിലൂടെ പഴയ വ്യവസ്ഥകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ നടത്താൻ സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷനെ അനുവദിച്ചിരുന്നു. ഇത് 18.12.2019 എന്ന തീയതിയിലെ ഉത്തരവിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയ പ്രാഥമിക നിരീക്ഷണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലായിരുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, 1961-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(2)(സി) -യുടെ സാധുത ചോദ്യം ചെയ്യുന്ന ഈ റിട്ട് ഹർജികളുടെ അന്തിമ വിധിന്യായത്തിനു വിധേയമായി മാത്രമേ അഞ്ച് ജില്ലകളിലെ (നാഗ്പൂർ, വാഷിം, അകോല, ധൂലെ, നന്ദുർബാർ) തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ തുടരാൻ അനുവദിച്ചിട്ടുള്ളൂ എന്ന് വളരെ വ്യക്തമായി പറഞ്ഞിരുന്നു. അങ്ങനെ മനസ്സിലാക്കുമ്പോൾ, പ്രത്യേകിച്ചും, ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് അതിന്റെ വിധിന്യായം ഇതിനകം പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് , പഴയ വ്യവസ്ഥകൾ തുടർന്നതിനെ ന്യായീകരിക്കുന്നതിനായി പ്രാഥമിക നിരീക്ഷണങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാൻ എതിർകക്ഷികൾക്ക് കഴിയില്ല. പ്രത്യേകിച്ചും, ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ മൊത്തം സീറ്റുകളുടെ 50 ശതമാനം എന്ന സംഖ്യാപരമായ പരിധി കവിഞ്ഞ് പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള വിജ്ഞാപനങ്ങളെ ന്യായീകരിക്കാനും അവർക്ക് സാധിക്കില്ല.

17. ഇതുവരെ രേഖപ്പെടുത്തിയ തീരുമാനങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ (സംസ്ഥാനം ഇതിനായി സ്ഥാപിച്ച പ്രത്യേക കമ്മീഷൻ വഴി പിന്നോക്കാവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവത്തെയും പ്രത്യാഘാതങ്ങളെയും കുറിച്ച് ഒരു സമകാലികവും കർശനവുമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്തിയിട്ടില്ല), 1994-ൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വന്ന വകുപ്പ് 12(2)(സി)-യെ ആശ്രയിക്കാൻ സംസ്ഥാനത്തിന് കഴിയില്ല. നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, ആ വ്യവസ്ഥ അധികാരം നൽകുന്ന ഒരു വ്യവസ്ഥയാണ്, അത് ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് വ്യക്തമാക്കിയ മൂന്ന് വ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ചാൽ മാത്രമേ പ്രവർത്തനക്ഷമമാകൂ. തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യാനുള്ള അധികാരം വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു അനിവാര്യ ഘടകമാണത്. തീർച്ചയായും, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യാനുള്ള അധികാരം 1961-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(2)(സി)-ൽ നിന്നാണ് ഉത്ഭവിക്കുന്നത്, പക്ഷേ ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് വ്യക്തമാക്കിയ വ്യവസ്ഥകളും പരിമിതികളും അതിന് ബാധകമാണ്, അവ പാലിക്കാതെ അത് പ്രവർത്തനക്ഷമമാകില്ല.

18. അതിനാൽ, ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്ത് സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ പുറത്തിറക്കിയ ആരോപണവിധേയമായ വിജ്ഞാപനങ്ങൾ, അടിസ്ഥാനപരമായ അധികാരപരിധിയിലെ പിഴവുകൾ കാരണം അസാധുവാണ്. അതുകൊണ്ട്,ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സംവരണം നൽകുന്നിടത്തോളം ആരോപണവിധേയമായ ഈ വിജ്ഞാപനം(ങ്ങൾ) അസാധുവും നിയമപരമായ അധികാരമില്ലാത്തതുമാണ്.

19. അതുകൊണ്ടുതന്നെ, ഈ കോടതിയിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് പ്രഖ്യാപിച്ച നിയമത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, പിന്നാക്ക വിഭാഗ സംവരണം ചെയ്ത സീറ്റുകൾക്ക് മാത്രമായി ഈ വിജ്ഞാപനങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നടന്ന തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ നിയമപരമായി അസാധുവാണ്, അവ തുടക്കം മുതൽക്കേ നിലവിലില്ലാത്തതായി കണക്കാക്കണം.അഞ്ച് ജില്ലകളിലും 2019/2020-ൽ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നടന്ന മറ്റ് പ്രദേശങ്ങളിലും ഇത് ധാരാളം സീറ്റുകളെ ബാധിക്കുമെങ്കിലും, അത് ഒരു മാറ്റവും വരുത്തുന്നില്ല.കാരണം, ഈ കോടതിയിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് നിർദ്ദേശിച്ച നിർബന്ധിത നടപടികൾ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് വിജ്ഞാപനങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതിന് മുൻപ് പൂർത്തിയാക്കിയില്ലെങ്കിൽ അത്തരം സംവരണം നിയമപരമായി അനുവദനീയമല്ല, അതും നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട 50% മൊത്തം പരിധിക്കുള്ളിൽ മാത്രം. ഈ തത്വം, ഈ റിട്ട് ഹർജികളുടെ അന്തിമ വിധിന്യായത്തിനു വിധേയമായിരിക്കും എന്ന് വിജ്ഞാപനം ചെയ്തുകൊണ്ട് സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ പിന്നാക്ക വിഭാഗ സംവരണം ചെയ്ത സീറ്റുകളിൽ നടത്തിയ എല്ലാ തിരഞ്ഞെടുപ്പുകൾക്കും പൂർണ്ണമായി ബാധകമാണ്. സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ ആവശ്യമായ തുടർനടപടികൾ സ്വീകരിക്കാനും, ഈ വിധിന്യായ പ്രകാരം ഒഴിവാക്കപ്പെട്ട സീറ്റുകളിലേക്ക് തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നടത്താൻ വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിക്കാനും ബാധ്യസ്ഥമാണ്. ഈ സീറ്റുകൾ ബന്ധപ്പെട്ട ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളുടെയും സമിതികളുടെയും ശേഷിക്കുന്ന കാലാവധിയിലേക്ക് പൊതു/ജനറൽ വിഭാഗം സ്ഥാനാർത്ഥികളെക്കൊണ്ട് നികത്താൻ ഇത് വഴിയൊരുക്കും. പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കായി സംവരണം ചെയ്ത ആകെ സീറ്റുകളിൽ, ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് വ്യാഖ്യാനിച്ച നിയമം ലംഘിച്ച കൃത്യമായ സീറ്റുകൾ ഏതെന്ന് നിർണ്ണയിക്കാൻ സാധിക്കാത്തതുകൊണ്ടാണ് കോടതി ഈ നിലപാട് സ്വീകരിക്കുന്നത്.

20. സമാനമായ ഹർജികൾ ഹൈക്കോടതിയിൽ ഇപ്പോഴും നിലവിലുള്ളതുകൊണ്ട് ഈ റിട്ട് ഹർജികൾ[7] ഈ കോടതി പരിഗണിക്കേണ്ടതില്ല എന്നാണ് എതിർകക്ഷിയായ സംസ്ഥാനം അവരുടെ അഭിഭാഷകൻ വഴി വാദിച്ചത്. ഈ അതിസൂക്ഷ്മമായ എതിർപ്പ് കോടതി അംഗീകരിക്കുന്നില്ല.രണ്ട് റിട്ട് ഹർജികളിലെ ഹർജിക്കാർ ആദ്യം ഹൈക്കോടതിയെ സമീപിച്ചു എന്നത് ശരിയാണ്. എങ്കിലും മറ്റ് രണ്ട് ഹർജികളിലെ ഹർജിക്കാർ അതേ ആവശ്യങ്ങൾ ഉന്നയിച്ചതിനാൽ ഈ വിഷയം പരിഹരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. തീർച്ചയായും, ഹൈക്കോടതിയോട് ആദ്യം ഈ വിഷയം തീരുമാനിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടാമായിരുന്നു. എന്നാൽ, ഈ വിഷയം പ്രധാനമായും ***കെ. കൃഷ്ണ മൂർത്തി*** (മേൽ പരാമർശം) എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് നൽകിയ പ്രഖ്യാപനത്തിന്റെ യും നിർദ്ദേശങ്ങളുടെയും വ്യാപ്തിയെയും അത് അതിന്റെ യഥാർത്ഥ അർത്ഥത്തിലും ലക്ഷ്യത്തിലും നടപ്പാക്കുന്നതിനെയും സംബന്ധിക്കുന്നതായതുകൊണ്ട്, പരിഗണനയിലുള്ള ഈ വിഷയത്തിന് ഇവിടെത്തന്നെ മറുപടി നൽകുന്നത് ഉചിതമാണെന്ന് കോടതി കരുതുന്നു.

21. എതിർകക്ഷിയായ സംസ്ഥാനം തങ്ങളുടെ രേഖാമൂലമുള്ള വാദത്തിൽ, റിട്ട് ഹർജി ഇനിയും വാദം കേൾക്കുന്നതിനായി മാറ്റിവയ്ക്കണമെന്ന് അവ്യക്തമായി ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.എന്നാൽ, വാക്കാലുള്ള വാദങ്ങൾ അവസാനിച്ചതിന് ശേഷം സമഗ്രമായ രേഖാമൂലമുള്ള വാദങ്ങൾ സമർപ്പിച്ചതിന് പുറമേ, ഈ കോടതിയിൽ ഒരു ഏകീകൃത സത്യവാങ്മൂലം ഇതിനകം സമർപ്പിച്ചിട്ടും എന്തുകൊണ്ടാണ് അത്തരമൊരു ആവശ്യം ഉന്നയിച്ചതെന്ന് മനസ്സിലാകുന്നില്ല. കോടതിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, അങ്ങനെയൊരു ഔദാര്യം കാണിച്ചതുകൊണ്ട് ഒരു പ്രയോജനവുമില്ല. കാരണം,

---

7 2019-ലെ ഡബ്ല്യു.പി. (സിവിൽ) നമ്പർ 2756 ; 2019 -ലെ ഡബ്ല്യു.പി. (സിവിൽ) നമ്പർ 2893 & 2020-ലെ ഡബ്ല്യു.പി. (സിവിൽ) നമ്പർ 9159.

പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യാൻ സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷന് നിർദ്ദേശം നൽകുന്നതിന് മുൻപ്, പിന്നോക്കാവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവത്തെയും പ്രത്യാഘാതങ്ങളെയും കുറിച്ച് സമകാലികവും കർശനവുമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്താൻ ഒരു പ്രത്യേക കമ്മീഷനെ സ്ഥാപിക്കാനും അതനുസരിച്ച് നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാനും സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഒരു ശ്രമവും നടത്തിയിട്ടില്ല എന്ന തർക്കരഹിതമായ വസ്തുതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഈ വിഷയം തീർപ്പാക്കാൻ കഴിയും. 2017-ലെ എസ്.എൽ.പി (സിവിൽ) നമ്പർ 33904-ൽ എതിർകക്ഷിയായ സംസ്ഥാനം സമർപ്പിച്ച ഏകീകൃത സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ ഈ വസ്തുത കൂടുതൽ ഉറപ്പിക്കുന്നു. ഈ ഹർജി, നിലവിലെ റിട്ട് ഹർജികളോടൊപ്പം വാദങ്ങൾ കേട്ടതിന് ശേഷം 17.02.2021-ന് തീർപ്പാക്കിയിരുന്നു. 2021 ജനുവരി 19-ലെ ഈ കോടതിയുടെ ഉത്തരവ് അനുസരിച്ചാണ് ആ ഏകീകൃത സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിച്ചത്.

ആ ഉത്തരവിൽ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു:

"കക്ഷികളുടെ അഭിഭാഷകരുടെ വാദം കേട്ടു. ഈ നടപടികളിലെ ഓരോ വിഷയവും, ഇടക്കാല അപേക്ഷ(കൾ)യുടെ രൂപത്തിൽ ഉന്നയിച്ച കാര്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ, കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന ഒരു ഏകീകൃത സത്യവാങ്മൂലം ബന്ധപ്പെട്ട ഹർജിക്കാർ/അപേക്ഷകരുടെ അഭിഭാഷകന് ഇന്ന് മുതൽ മൂന്നാഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ നൽകണമെന്ന് കോടതി എതിർകക്ഷിയായ സംസ്ഥാനത്തിന് നിർദ്ദേശം നൽകുന്നു.

ഏകീകൃത സത്യവാങ്മൂലം ബന്ധപ്പെട്ട ഹർജികളിലും അപേക്ഷ(കളി)ലും ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു പൊതു സത്യവാങ്മൂലമായിരിക്കുമെന്ന് കോടതി വ്യക്തമാക്കുന്നു.

2021 ഫെബ്രുവരി 11 -ന് പട്ടികപ്പെടുത്തുക"

(ഊന്നൽ നൽകി)

അതനുസരിച്ച്, ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണർ (സ്ഥാപന കാര്യങ്ങൾ) സത്യപ്രതിജ്ഞ ചെയ്തുകൊണ്ട് 04.02.2021-ലെ ഏകീകൃത സത്യവാങ്മൂലം സംസ്ഥാനം സമർപ്പിച്ചു. അതിൽ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു:

"എതിർകക്ഷിക്ക് വേണ്ടി സമർപ്പിക്കുന്ന എതിർ സത്യവാങ്മൂലം

ഞാൻ ഡി.ഡി. ഷിൻഡെ, 55 വയസ്സ്, തൊഴിൽ: സേവനം, നിലവിൽ മഹാരാഷ്ട്രയിലെ നാസിക് ഡിവിഷണൽ കമ്മീഷണറുടെ കാര്യാലയത്തിൽ ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണർ (സ്ഥാപന കാര്യങ്ങൾ) ആയി സേവനമനുഷ്ഠിക്കുന്നു. ഞാൻ, താഴെ പറയുന്നവ സത്യപ്രതിജ്ഞ ചെയ്തുകൊണ്ട് സമർപ്പിക്കുന്നു:

1. നിലവിലെ പ്രത്യേക അനുമതി ഹർജിയിൽ എതിർകക്ഷിയെ പ്രതിനിധീകരിക്കാൻ അധികാരമുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ഞാനാണ്. ഈ എതിർ സത്യവാങ്മൂലം ഫയൽ ചെയ്യാനും എനിക്ക് അധികാരമുണ്ട്. ഈ കേസിലെ വസ്തുതകളെയും സാഹചര്യങ്ങളെയും കുറിച്ച് എനിക്ക്

പൂർണ്ണമായ അറിവുള്ളതിനാൽ എതിർകക്ഷിക്ക് വേണ്ടി ഈ എതിർ സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിക്കാൻ ഞാൻ യോഗ്യനാണ്.

2. ഞാൻ ഈ പ്രത്യേക അനുമതി ഹർജിയിലെ ഉള്ളടക്കങ്ങൾ പരിശോധിച്ചു. അതിന് മറുപടിയായി, ഈ എതിർ സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിക്കാൻ എതിർകക്ഷി ആഗ്രഹിക്കുന്നു. പ്രത്യേക അനുമതി ഹർജിയിലെ വാദങ്ങളെയും എതിർപ്പുകളെയും എതിർക്കുന്നതിനായി ഇത് സമർപ്പിക്കുന്നു. കൂടാതെ, ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ ഈ ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതിയുടെ അനുമതിയോടെ ഇനിയും എതിർ സത്യവാങ്മൂലം ഫയൽ ചെയ്യാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യവും തേടുന്നു.

3. സംസ്ഥാന സർക്കാർ **05.11.2019, 13.03.2020** എന്നീ തീയതികളിൽ സത്യവാങ്മൂലങ്ങൾ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയുടെ ഉള്ളടക്കം ഇവിടെ പൂർണ്ണമായി നൽകിയിരിക്കുന്നതുപോലെ ഞാൻ ആവർത്തിക്കുകയും ഉറപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. മുകളിൽ പറഞ്ഞ പ്രത്യേക അനുമതി ഹർജിയിൽ 19.01.2021 എന്ന തീയതിയിലെ ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതിയുടെ ഉത്തരവിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ ഈ സത്യവാങ്മൂലം ഫയൽ ചെയ്യുന്നത്.

4. ഈ ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതിയുടെ ഉത്തരവുകൾ പ്രകാരം മഹാരാഷ്ട്രയിലെ അഞ്ച് ജില്ലകളായ നാഗ്പൂർ, വാഷിം,

അകോല, ധുലെ, നന്ദുർബാർ എന്നിവിടങ്ങളിലെ ജില്ലാ പപഞ്ചായത്തുകളിലേക്ക് 2019 ഡിസംബർ / 2020 ജനുവരി മാസങ്ങളിൽ തെ രഞ്ഞെടുപ്പുകൾ നടന്നു. ഈ ജില്ലകളിലെല്ലാം സംവരണം 50 ശതമാനത്തിൽ അധികമായിരുന്നു. *ഇന്ദ്ര സാഹനി vs. ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ [(1992) 3 എസ്.സി.സി. 217] കെ. കൃഷ്ണമൂർത്തി vs. ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ [(2010) 7 എസ്.സി.സി. 202]* എന്നീ കേസുകളിലെ വിധിന്യായങ്ങൾ പ്രകാരം 50 ശതമാനമായിരുന്ന സംവരണത്തിന്റെ ഉയർന്ന പരിധി. അതിനാൽ, ഈ ജില്ലകളിലെല്ലാം സംവരണം 50 ശതമാനത്തിൽ കൂടാൻ പാടില്ലായിരുന്നു എന്ന് ഹർജിക്കാർ വാദിക്കുന്നു. ഈ അഞ്ച് ജില്ലകളിലും സംവരണം 50% പരിധി കവിഞ്ഞത് അനുവദനീയമായിരുന്നോ എന്നതാണ് ഈ ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതിയുടെ പരിഗണനയ്ക്കായി, പ്രധാനമായി അവശേഷിക്കുന്ന ഒരേയൊരു വിഷയം.

5. 2019 ഡിസംബർ / 2020 ജനുവരി മാസങ്ങളിൽ നടന്ന തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ പഴയ വ്യവസ്ഥകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് നടന്നതെന്ന് ഞാൻ ആവർത്തിക്കുകയും ഉറപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ, ഭാവിയിലുള്ള തിരഞ്ഞെടുപ്പുകൾക്കായി, സംസ്ഥാന സർക്കാർ വിഭാഗം തിരിച്ചുള്ള ജനസംഖ്യാ കണക്കുകൾ, പ്രത്യേകിച്ച് പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളെ (BCC) സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ,

നൽകേണ്ടിവരും. ഈ വിവരങ്ങൾ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് മാത്രമേ നൽകാൻ കഴിയൂ. അതിനാൽ, ഐ.എ നമ്പർ 188324/2019 അനുവദിക്കണമെന്നും,ഇന്ത്യ സർക്കാരിന്റെ ആഭ്യന്തര മന്ത്രാലയം രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ ഓഫ് ഇന്ത്യ, സാമൂഹ്യ നീതി-ക്ഷേമ മന്ത്രാലയം സെക്രട്ടറി എന്നിവരെ മേൽപ്പറഞ്ഞ പ്രത്യേക അനുമതി ഹർജികളിൽ എതിർകക്ഷികളായി ചേർക്കണമെന്നും അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു. കൂടാതെ,ഐ.എ നമ്പർ 188318/2019 അനുവദിക്കണമെന്നും, മഹാരാഷ്ട്രയിലെ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന ജാതികളുടെ ജനസംഖ്യ കണക്കാക്കാൻ സഹായിക്കുന്നതിനായി 2011-ലെ സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക സെൻസസിലെ ഗ്രാമീണ മഹാരാഷ്ട്രയിലെ പൗരന്മാരുടെ ജാതിയുമായി മാത്രം ബന്ധപ്പെട്ട വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കാൻ ആഭ്യന്തര മന്ത്രാലയം രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ ഓഫ് ഇന്ത്യ, സാമൂഹ്യ നീതി-ക്ഷേമ മന്ത്രാലയം സെക്രട്ടറി എന്നിവർക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകണമെന്നും അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു.

6. *കെ. കൃഷ്ണമൂർത്തി (മേൽ പരാമർശം)* എന്ന കേസിലെ ഈ ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായം , പ്രത്യേകിച്ച് അതിലെ 83(iv) ഖണ്ഡികയെക്കുറിച്ച് ഞാൻ ആവർത്തിക്കുകയും ഉറപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിലെ 59, 64, 66, 67 എന്നീ ഖണ്ഡികകൾ വായിക്കുമ്പോൾ 82(iv) ഖണ്ഡികയിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള 50

ശതമാനം ലംബമായ സംവരണം അഭേദ്യമാണോ എന്ന സംശയം ഉണ്ടാക്കുന്നു. അഞ്ച് ജില്ലകളിലെ (18.12.2019 എന്ന തീയതിയിലെ ഉത്തരവിൽ സൂചിപ്പിച്ചത്) കണക്കുകൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, 82(iv) എന്ന ഖണ്ഡികയിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ കർശനമായി പാലിക്കുകയാണെങ്കിൽ, അത്, പ്രത്യേകിച്ച് ഉയർന്ന ആദിവാസി ജനസംഖ്യയുള്ള ധൂലെ, നന്ദുർബാർ ജില്ലകളിൽ നടപ്പാക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന് കാണിക്കുന്നു.

7. *കെ. കൃഷ്ണമൂർത്തി (മേൽ പരാമർശം)* എന്ന കേസിൽ, ഈ ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ സംവരണത്തിന്റെ സ്വഭാവവും ലക്ഷ്യവും ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസം, സർക്കാർ ജോലികൾ എന്നിവയിൽ നിന്ന് വളരെ വ്യത്യസ്തമാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. കൂടാതെ, അനുച്ഛേദം 243-ഡി , 243-ടി എന്നിവ ക്രിയാത്മകമായ നടപടികൾക്കുള്ള വ്യത്യസ്തവും സ്വതന്ത്രവുമായ ഭരണഘടനാപരമായ അടിസ്ഥാനം രൂപപ്പെടുത്തുന്നു എന്നും, ഭരണഘടനയിലെ അനുച്ഛേദം 15(4), 16(4) എന്നിവ പ്രകാരം രൂപപ്പെട്ട സംവരണ നയങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട തത്വങ്ങൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ എളുപ്പത്തിൽ പ്രയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ല എന്നും അത് വ്യക്തമാക്കുന്നു.

8. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കായി നൽകേണ്ട സംവരണത്തിന്റെ അളവിനെക്കുറിച്ച് വ്യക്തമായ ഭരണഘടനാപരമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ ഇല്ലാത്തതിനാൽ, 'അനുപാതത്തിലുള്ള സംവരണം' എന്ന തത്വമാണ് ഇവിടെ അടിസ്ഥാനമായി പരിഗണിക്കേണ്ടതെന്ന് ഞാൻ സമർപ്പിക്കുന്നു. ചില പ്രത്യേക സാഹചര്യങ്ങളിൽ, രാഷ്ട്രീയ പ്രാതിനിധ്യത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ 50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ സംവരണം നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടെന്നത് സമ്മതിക്കേണ്ട കാര്യമാണ്. ഇത് അത്തരം പ്രദേശങ്ങളിലെ അസാധാരണമായ പരിഗണനകളുടെ ഫലമാണ്. അതുപോലെ, അഞ്ചാം പട്ടിക പ്രദേശങ്ങളിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ 50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ ലംബമായ സംവരണം അനുവദനീയമാണ്. *ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ vs.രാകേഷ് കുമാർ [(2010) 4 എസ്.സി.സി. 50]* എന്ന കേസിലെ വിധിന്യായത്തിൽ, പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലകളിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പട്ടികവർഗ്ഗക്കാർക്ക് 50 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ സംവരണം നൽകേണ്ടത് എന്തുകൊണ്ട് ആവശ്യമാണ് എന്ന് ഈ ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതി വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും ഞാൻ സമർപ്പിക്കുന്നു.

9. 2019 ഡിസംബർ/2020 ജനുവരി മാസങ്ങളിൽ നടന്ന തെരഞ്ഞെടുപ്പുകളെ സംബന്ധിച്ച്, നന്ദുർബാർ ജില്ലയിൽ

ജനസംഖ്യാനുപാതികമായി 56 സീറ്റുകളിൽ 44 എണ്ണം പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിനായി സംവരണം ചെയ്തിരുന്നു. ഇത് ഈ ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതിയിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് നിശ്ചയിച്ച 50% ഉയർന്ന പരിധി പൂർണ്ണമായി ഉപയോഗിച്ചു, പട്ടികജാതി വിഭാഗത്തിനായി ഒരു സീറ്റ് മാത്രമാണ് ശേഷിച്ചത്. 2019 ഡിസംബർ/2020 ജനുവരി മാസങ്ങളിൽ നടന്ന തെരഞ്ഞെടുപ്പുകളിൽ, ധുലെ ജില്ലയിൽ ജനസംഖ്യാനുപാതികമായി 56 സീറ്റുകളിൽ 23 എണ്ണം പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിനായി സംവരണം ചെയ്തിരുന്നു. ഇത് ഈ ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതിയിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് നിശ്ചയിച്ച 50% ഉയർന്ന പരിധി പൂർണ്ണമായി ഉപയോഗിച്ചു, പട്ടികജാതി വിഭാഗത്തിനായി 3 സീറ്റുകൾ മാത്രമാണ് ശേഷിച്ചത്. ധുലെ ജില്ലയിലെ സക്രി, ഷിർപൂർ താലൂക്കുകൾ ഭാഗികമായി 'പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലകളാണ്'. നന്ദുർബാർ ജില്ലയിലെ നവപൂർ, തളോട, അക്കൽകുവ, അക്രണി താലൂക്കുകൾ പൂർണ്ണമായും 'പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലകളാണ്', കൂടാതെ നന്ദുർബാർ, ഷഹ്ദ ബ്ലോക്കുകൾ ഭാഗികമായി 'പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലകളാണ്'. ധുലെയും നന്ദുർബാറും ഭാഗികമായി 'പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലകൾ' ആയതുകൊണ്ട്, *ഇന്ദ്ര സാഹ്നി (മേൽ പരാമർശം)* എന്ന കേസിലെ അപവാദങ്ങളിൽ ഇവ ഉൾപ്പെടുമെന്ന് ഞാൻ പറയുന്നു. കൂടാതെ, *ഇന്ദ്ര സാഹ്നി (മേൽ പരാമർശം)* എന്ന

കേസിലെ വിധിന്യായം ഭരണഘടനയിലെ അനുച്ഛേദം 16(4) പ്രകാരമുള്ള സംവരണ നടപടികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്.

പൊതുതൊഴിലിനും വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പ്രവേശനത്തിനും ബാധകമായ സംവരണ തത്വങ്ങൾ, പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലകളിലെ പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടെ താൽപ്പര്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി, അവർക്ക് ഭൂരിപക്ഷം സംവരണം ഉറപ്പാക്കുന്ന ഒരു സംവരണ നയത്തിന് എളുപ്പത്തിൽ പ്രയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ല. കൂടാതെ, ഇന്ദ്ര സാഹ്നി (മേൽ പരാമർശം) എന്ന കേസ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, പൊതുതൊഴിലിൽ സംവരണത്തിന് 50% എന്ന ഉയർന്ന പരിധി നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ചില സാഹചര്യങ്ങളിൽ അസാധാരണമായ പരിഗണന ആവശ്യമുണ്ടെന്ന് ആ വിധിന്യായം അംഗീകരിക്കുന്നു. *ഇന്ദ്ര സാഹ്നി (മേൽ പരാമർശം)* എന്ന കേസിൽ (വിധിന്യായത്തിലെ 806-ആം ഖണ്ഡികയിൽ) 50% എന്ന ഉയർന്ന പരിധി നിർദ്ദേശിച്ചത്, അനുച്ഛേദം 16(4) 'ആനുപാതികമായ പ്രാതിനിധ്യം' എന്നതിനേക്കാൾ 'മതിയായ പ്രാതിനിധ്യം' ആണ് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത് എന്നതുകൊണ്ടാണ്. അതിനാൽ, 2019 ഡിസംബർ / 2020 ജനുവരി മാസങ്ങളിൽ ധുലെ, നന്ദുർബാർ ജില്ലകളിൽ നടന്ന തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ റദ്ദാക്കാൻ പാടില്ല.

10. ഏതായാലും, 13.03.2020 തീയതിയിലെ സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ വിശദമായി പറഞ്ഞതുപോലെ, വിഭാഗം തിരിച്ചുള്ള ജനസംഖ്യ, പ്രത്യേകിച്ച് പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ നൽകാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് കഴിയില്ലെന്ന് ഞാൻ പറയുന്നു. കാരണം ആ വിവരങ്ങൾ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് മാത്രമേ നൽകാൻ കഴിയൂ, അത് ഇതുവരെ ലഭ്യമായിട്ടില്ല. ഗ്രാമീണ മഹാരാഷ്ട്രയിലെ പൗരന്മാരുടെ ജാതിയുമായി മാത്രം ബന്ധപ്പെട്ട സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക സെൻസസ് വിവരങ്ങൾ കേന്ദ്ര സർക്കാർ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് നൽകേണ്ടത് പ്രധാനമാണ്. എങ്കിൽ മാത്രമേ മഹാരാഷ്ട്രയിലെ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന ജാതികളുടെ ജനസംഖ്യ കണക്കാക്കാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് സാധിക്കൂ. 2019 ഡിസംബർ / 2020 ജനുവരി മാസങ്ങളിൽ നാഗ്പൂർ, വാഷിം, അകോല ജില്ലകളിൽ നടന്ന തെരഞ്ഞെടുപ്പുകളെ സംബന്ധിച്ച്, സംവരണം 50 ശതമാനത്തിൽ നിന്ന് 6% മുതൽ 8% വരെ മാത്രമാണ് വർധിച്ചത്, അതിനാൽ ഈ ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതി അത് റദ്ദാക്കേണ്ടതില്ല.

11. ഗ്രാമീണ മഹാരാഷ്ട്രയിലെ പൗരന്മാരുടെ ജാതിയുമായി മാത്രം ബന്ധപ്പെട്ട സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക സെൻസസ് വിവരങ്ങൾ കേന്ദ്ര സർക്കാർ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് നൽകേണ്ടത് പ്രധാനമാണെന്ന് ഞാൻ ആവർത്തിക്കുകയും ഉറപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എങ്കിൽ മാത്രമേ മഹാരാഷ്ട്രയിലെ പിന്നാക്ക

വിഭാഗങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന ജാതികളുടെ ജനസംഖ്യ കണക്കാക്കാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് സാധിക്കുക.

12. നിലവിലെ കേസിന്റെ വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും പരിഗണിച്ച്, ഈ പ്രത്യേക നൗമി ഹർജി തള്ളിക്കളയേണ്ടതാണ്.

13. ഈ എതിർ സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ, രേഖകളിൽ ഉൾപ്പെടാത്ത പുതിയ വസ്തുതകളോ രേഖകളോ പരാമർശിക്കുകയോ കൂട്ടിച്ചേർക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ല.

അതിനാൽ, ഈ എതിർ സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിക്കുന്നു.

തയ്യാറാക്കിയത്:

രാഹുൽ ചിട്നിസ്, അഭിഭാഷകൻ

(സത്യപ്രസ്താവന നൽകുന്നയാൾ)

ഒപ്പ്/-

(ഡി.ഡി. ഷിൻഡെ)"

(ഊന്നൽ നൽകി)

22. വാസ്തവത്തിൽ, ഈ സത്യവാങ്മൂലം ചില തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സംവരണം 50 ശതമാനത്തിൽ കവിഞ്ഞെന്നും പൊതുവിഭാഗത്തിന് നാമമാത്രമായ സീറ്റുകൾ

മാത്രമാണുള്ളതെന്നും തുറന്നു സമ്മതിക്കുന്നു. ഈ ഘട്ടത്തിൽ, ഏകീകൃത സത്യവാങ്മൂലം 5.11.2019, 13.03.2020 എന്നീ തീയതികളിലെ മുൻ സത്യവാങ്മൂലങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് പറയേണ്ടതുണ്ട്. എന്നാൽ, ഈ വിധിന്യായത്തിൽ ഉത്തരം നൽകിയ വിഷയങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ പരിശോധിക്കാൻ ആവശ്യമായ മറ്റ് പ്രസ്താവനകളോ അധിക വിവരങ്ങളോ അവയിൽ അടങ്ങിയിട്ടില്ല. തീർപ്പാക്കിയ എസ്.എൽ.പി (സിവിൽ) നമ്പർ 33904-33910/2017-ൽ സമർപ്പിച്ച മൂന്ന് ഇടക്കാല അപേക്ഷകളെക്കുറിച്ചും ഏകീകൃത സത്യവാങ്മൂലം സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഐ.എ നമ്പർ 188324/2019 എന്നത് ഇന്ത്യ സർക്കാരിന്റെ ആഭ്യന്തര മന്ത്രാലയം രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ, സാമൂഹ്യ നീതി-ക്ഷേമ മന്ത്രാലയം സെക്രട്ടറി എന്നിവരെ എസ്.എൽ.പി -യിൽ എതിർകക്ഷികളായി ചേർക്കാൻ അനുമതി തേടിയുള്ള അപേക്ഷയായിരുന്നു. കാരണം, 2019/2020-ൽ നടക്കാനിരുന്ന തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്കുള്ള തെരഞ്ഞെടുപ്പുകളിൽ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് സംവരണം നൽകുന്നതിന് വിശകലനം ചെയ്യാൻ ആവശ്യമായ സെൻസസ് വിവരങ്ങൾ നൽകാൻ ഈ അധികാരികളോട് ഒരു നിർദ്ദേശം ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. ഈ ആവശ്യം 2019-ലെ ഐ.എ നമ്പർ 188318-ലും പ്രത്യേകം ഉന്നയിച്ചിരുന്നു.പ്രസ്തുത തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ പൂർത്തിയായതിനാൽ, ബന്ധപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങളുടെ പിന്നോക്കാവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവത്തെയും പ്രത്യാഘാതങ്ങളെയും കുറിച്ച് സമകാലികവും കർശനവുമായ അനുഭവാധിഷ്ഠിത അന്വേഷണം നടത്താൻ സംസ്ഥാനം സ്ഥാപിക്കാൻ പോകുന്ന പ്രത്യേക കമ്മീഷന് ആവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാരുമായി ബന്ധപ്പെടാൻ സംസ്ഥാനത്തിന് സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ട്. ഏകീകൃത സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ പരാമർശിച്ച ഐ.എ നമ്പർ 108915/2019-നെ സംബന്ധിച്ച്, ബന്ധപ്പെട്ട *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും പഞ്ചായത്ത് സമിതികളിലും* നടക്കാനിരിക്കുന്ന തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ

മാറ്റിവെക്കണമെന്നായിരുന്നു ആവശ്യം. 2019/2020-ൽ ആ തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ പൂർത്തിയായതുകൊണ്ട്, ഉന്നയിച്ച ആവശ്യം ഫലത്തിൽ ഇല്ലാതായി. ഇതിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, ഇത്രയും ദുർബലവും അടിസ്ഥാനമില്ലാത്തതുമായ കാരണങ്ങൾ നിരത്തി സംസ്ഥാന സർക്കാർ എന്തിനാണ് കൂടുതൽ വാദം കേൾക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെടുന്നതെന്ന് കോടതിക്ക് മനസ്സിലാകുന്നില്ല. വിവേകപൂർവ്വം, കോടതി ഇതിൽ കൂടുതൽ ഒന്നും പറയുന്നില്ല.

23. എന്നിരുന്നാലും, ഈ കോടതിയിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിശദീകരണങ്ങളുമായി യോജിക്കുന്ന സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷന്റെ നിലപാടിനെ കോടതി അഭിനന്ദിക്കുന്നു. കൂടാതെ, തിരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ ഈ കോടതിയുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരമാണ് നടക്കുന്നതെന്നും, അവ ഈ റിട്ട് ഹർജികളുടെ അന്തിമ വിധിന്യായത്തിനു വിധേയമായിരിക്കുമെന്നും ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാവർക്കും വ്യക്തമാക്കിക്കൊണ്ടാണ് അവർ ആരോപണവിധേയമായ ഈ വിജ്ഞാപനങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചത്. സംസ്ഥാനത്തെ 36 ജില്ലകളിൽ അഞ്ചെണ്ണത്തിലെ *ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും പഞ്ചായത്ത് സമിതികളിലും* മുൻ കൗൺസിലർമാരുടെയും അംഗങ്ങളുടെയും കാലാവധി കഴിഞ്ഞ് രണ്ട് വർഷത്തിലധികം കഴിഞ്ഞിട്ടും തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ നടന്നിരുന്നില്ല. അതിനെത്തുടർന്ന് തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ നടത്താൻ ഈ കോടതി സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷനോട് നിർദ്ദേശിച്ചതിന് ശേഷമാണ് ഈ തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ നടന്നത്.

24. പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സംവരണം നൽകുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട 1961-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(2)(സി)-ക്ക് സമാനമായ വ്യവസ്ഥകൾ ഗ്രാമ *പഞ്ചായത്ത്,* മുനിസിപ്പൽ കൗൺസിൽ, *നഗർ പഞ്ചായത്ത്,* കോർപ്പറേഷൻ തുടങ്ങിയവ

സ്ഥാപിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റ് സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണങ്ങളിലും[8] ഉണ്ടെന്ന് സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ കോടതിയുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തി. ഈ വിധിന്യായത്തിൽ സ്വീകരിച്ച കാഴ്ചപ്പാട്, ഈ നിയമങ്ങളിലെ വ്യവസ്ഥകളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിനും പ്രയോഗത്തിനും പൂർണ്ണമായി ബാധകമായിരിക്കും. കൂടാതെ, പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് സംവരണം നൽകുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഭാവിയിലെ തിരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ ഈ കോടതിയുടെ ***കെ. കൃഷ്ണമൂർത്തി*** (മേൽ പരാമർശം) എന്ന കേസിലെ വിശദീകരണങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായി കൃത്യമായി നടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താൻ സംസ്ഥാന അധികാരികൾ ഉടൻ തന്നെ തിരുത്തൽ നടപടികളും തുടർനടപടികളും സ്വീകരിക്കണം.

25. ചുരുക്കത്തിൽ, 1961-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(2)(സി) അധികാരം നൽകുന്ന ഒരു വ്യവസ്ഥയാണെന്നും, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കായി സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്തുകൊണ്ട് വിജ്ഞാപനം ചെയ്യുന്നതിന് മുൻപ് ഈ കോടതിയിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് വ്യക്തമാക്കിയ മൂന്ന് വ്യവസ്ഥകൾ (മുകളിൽ 12-ആം ഖണ്ഡികയിൽ സൂചിപ്പിച്ചത്) പാലിക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ ഇത് ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയൂ എന്നും അതിന്റെ അർത്ഥം ചുരുക്കി കോടതി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു.കൂടാതെ, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കായി സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്യുന്നിടത്തോളം ആരോപണവിധേയമായ ഈ വിജ്ഞാപനങ്ങൾ അസാധുവും നിയമപരമായി

8(1) മഹാരാഷ്ട്ര ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് നിയമം, 1959 – വകുപ്പ് 10(2)(സി)

(2) മഹാരാഷ്ട്ര മുനിസിപ്പൽ കൗൺസിൽ, നഗർ പഞ്ചായത്ത്, വ്യാവസായിക ടൗൺഷിപ്പ് നിയമം, 1965 – 9(2)(ഡി), 341(ബി)(4) എന്നീ വകുപ്പുകൾ

(3) മഹാരാഷ്ട്ര മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ നിയമം, 1949 – വകുപ്പ് 5 എ (1)(സി)

നിലവിലില്ലാത്തതുമാണെന്ന് പ്രസ്താവിച്ചുകൊണ്ട് കോടതി അവ റദ്ദാക്കുകയും അസാധുവാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതനുസരിച്ച്, ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സ്വീകരിച്ച തുടർനടപടികളും റദ്ദാക്കപ്പെടുന്നു. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, ഈ റിട്ട് ഹർജികളുടെ അന്തിമ വിധിന്യായത്തിനു വിധേയമായിരുന്നതും സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ പുറപ്പെടുവിച്ച ബന്ധപ്പെട്ട തിരഞ്ഞെടുപ്പ് പരിപാടിയിൽ വിജ്ഞാപനം ചെയ്തതുമായ പിന്നാക്ക വിഭാഗ സ്ഥാനാർത്ഥികളുടെ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് ഫലങ്ങൾ നിയമപരമായി നിലവിലില്ലാത്തതായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെടുന്നു. ഈ പ്രഖ്യാപനം മൂലം ഉണ്ടായ സീറ്റുകളിലെ ഒഴിവുകൾ, ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ശേഷിക്കുന്ന കാലാവധിക്കായി പൊതു/ജനറൽ വിഭാഗം സ്ഥാനാർത്ഥികളെക്കൊണ്ട് നികത്തുന്നതിനായി സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ ഉടൻ തന്നെ വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിക്കണം.

26. ഈ പ്രഖ്യാപനത്തിന്റെ യും നിർദ്ദേശത്തിന്റെ യും ഫലമായി, ഈ വിധിന്യായ പ്രകാരം സീറ്റുകൾ ഒഴിഞ്ഞുപോയ അംഗങ്ങളുടെ (പിന്നാക്ക വിഭാഗ സ്ഥാനാർത്ഥികളുടെ) പങ്കാളിത്തം മൂലം ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ എടുത്ത എല്ലാ നടപടികളും തീരുമാനങ്ങളും ഒരു തരത്തിലും ബാധിക്കില്ല. കാരണം, മുൻകാല പ്രാബല്യത്തോടെയല്ല മറിച്ച് ഈ വിധിന്യായം പ്രഖ്യാപിച്ചതുമുതൽ അവർ സീറ്റുകൾ ഒഴിഞ്ഞതായി കണക്കാക്കപ്പെടും, സമ്പൂർണ്ണ നീതി ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി, ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 142 പ്രകാരമുള്ള വിശേഷാധികാരം ഉപയോഗിച്ചാണ് ഈ നിർദ്ദേശം നൽകുന്നത്.

27. അനുച്ഛേദം 142 പ്രകാരമുള്ള വിശേഷാധികാരം ഉപയോഗിക്കരുതെന്നും, പൂർത്തിയായ തെരഞ്ഞെടുപ്പുകളിൽ ഈ കോടതി ഇടപെടരുതെന്ന് വാദമുണ്ടായി.

എന്നാൽ ഈ വാദം കോടതിക്ക് അംഗീകരിക്കാൻ കഴിയില്ല. കാരണം, മഹാരാഷ്ട്ര സംസ്ഥാനത്തെ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ 2019 ഡിസംബർ മുതൽ നടന്ന തിരഞ്ഞെടുപ്പുകളിലെ പങ്കാളിത്തം, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കായി സംവരണം ചെയ്ത സീറ്റുകളുടെ ഫലം ഈ റിട്ട് ഹർജികളുടെ അന്തിമ വിധിന്യായത്തിനു വിധേയമായിരിക്കും എന്ന് തുടക്കം മുതലേ വ്യക്തമായിരുന്നു. ഈ കോടതി ഇടക്കാല ഉത്തരവുകളിലൂടെ നൽകിയ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായി, ബന്ധപ്പെട്ട സമയത്ത് സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച തിരഞ്ഞെടുപ്പ് പരിപാടിയിൽ ഇത് വ്യക്തമായി വിജ്ഞാപനം ചെയ്തിരുന്നു. അതിനാൽ, ഈ വിധിന്യായത്തിലൂടെ നൽകിയിട്ടുള്ള പരിഹാരങ്ങൾ, ഈ കോടതി നൽകിയ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് അനുസൃതമാണ്.

28. അതിനാൽ, ഈ റിട്ട് ഹർജികൾ ഭാഗികമായി അനുവദിക്കുന്നു. 1961-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(2)(സി)-യുടെ സാധുതയെ ചോദ്യം ചെയ്തത് തള്ളിക്കളയുന്നു. പകരം, ആ വ്യവസ്ഥയെ അർത്ഥം ചുരുക്കി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു. അതായത്, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കായി ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സംവരണം വിജ്ഞാപനം ചെയ്യുന്നത്, പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗം, പിന്നാക്ക വിഭാഗം എന്നിവർക്കായി ഒരുമിച്ച് നീക്കിവച്ചിട്ടുള്ള ആകെ സീറ്റുകളുടെ 50 ശതമാനം കവിയുന്നില്ലെങ്കിൽ മാത്രമേ ആകാവൂ. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് വ്യക്തമാക്കിയതുപോലെ, വകുപ്പ് 12(2)(സി)-യിൽ "27 ശതമാനം" എന്നതിന് മുൻപുള്ള “ആയിരിക്കും” എന്ന പദം “ആകാം” എന്ന് വ്യാഖ്യാനിക്കണം. അതായത്, പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള സംവരണം 27 ശതമാനം വരെയാകാം, പക്ഷേ പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗം, പിന്നാക്ക വിഭാഗം എന്നിവർക്ക് ഒരുമിച്ച് നൽകുന്ന മൊത്തം 50

ശതമാനം എന്ന പരിധിക്ക് വിധേയമായിരിക്കും. എന്നിരുന്നാലും, ഈ റിട്ട് ഹർജികൾ നിലനിൽക്കുന്ന സമയത്ത് സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ പുറപ്പെടുവിച്ച 27.7.2018, 14.2.2020 എന്നീ തീയതികളിലെ ആരോപണവിധേയമായ വിജ്ഞാപനങ്ങളും/ഉത്തരവുകളും മറ്റ് സമാന വിജ്ഞാപനങ്ങളും അസാധുവാക്കുന്നു. ഈ വിജ്ഞാപനങ്ങളിൽ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്കുള്ള തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ കോടതിയുടെ അന്തിമ വിധിന്യായത്തിനു വിധേയമായിരിക്കും എന്ന് പറഞ്ഞിരുന്നു. പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കായി സീറ്റുകൾ സംവരണം ചെയ്തതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഭാഗങ്ങൾ മാത്രമാണ് റദ്ദാക്കുന്നത്. തൽഫലമായി, ആ വിജ്ഞാപനങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ എടുത്ത എല്ലാ നടപടികളും, പിന്നാക്ക വിഭാഗ സംവരണ സീറ്റുകളിൽ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട സ്ഥാനാർത്ഥികളുടെ ഫലപ്രഖ്യാപനം ഉൾപ്പെടെ, നിയമപരമായി അസാധുവാകുന്നു. ഈ വിധിന്യായം പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന തീയതി മുതൽ ആ സീറ്റുകൾ ഒഴിഞ്ഞതായി കണക്കാക്കപ്പെടും. ബന്ധപ്പെട്ട പഞ്ചായത്തുകളുടെയും സമിതികളുടെയും ശേഷിക്കുന്ന കാലാവധിക്കായി, ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ഈ സീറ്റുകളിലേക്ക് പൊതു/ജനറൽ വിഭാഗം സ്ഥാനാർത്ഥികളെക്കൊണ്ട് തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നടത്താൻ സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ രണ്ടാഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ അടിയന്തര നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണം. അതനുസരിച്ച് ഉത്തരവിടുന്നു.

മേൽപ്പറഞ്ഞ നിബന്ധനകൾക്കനുസരിച്ച് റിട്ട് ഹർജികൾ തീർപ്പാക്കുന്നു. ചെലവുകളെ സംബന്ധിച്ച് ഉത്തരവുകളില്ല.

തീർപ്പാക്കാത്ത എല്ലാ അപേക്ഷകളും ഇതോടെ തീർപ്പാക്കപ്പെട്ടതായി കണക്കാക്കുന്നു.